

Labklājības ministrijai piešķirtā finansējuma izlietojums
piemaksas pie dīkstāves pabalsta par katru apgādībā esošu bērnu un
dīkstāves palīdzības pabalsta un piemaksas pie tā izmaksai

Starpziņojums

Rīga, 2020

Latvijas Republikas
Valsts kontrole

Starpziņojums

Labklājības ministrijai piešķirtā finansējuma izlietojums piemaksas pie dīkstāves pabalsta par katru apgādībā esošu bērnu un dīkstāves palīdzības pabalsta un piemaksas pie tā izmaksai

Datums skatāms dokumenta paraksta laika zīmogā un dokumenta numurs teksta failā.

Pārbaudes veiktas un starpziņojums sagatavots finanšu revīzijā “Par Labklājības ministrijas 2020.gada pārskata sagatavošanas pareizību” (Valsts kontroles Trešā revīzijas departamenta 18.05.2020. revīzijas grafiks Nr.2.4.1-18/2020) un pamatojoties uz Valsts kontroles likuma 3.panta 3.punkta c) apakšpunktu.

Vāka noformējumā izmantots attēls no tīmekļa vietnes <http://depositphotos.com>, *Challenge success concept, Author georgejmlittle, ID 58065143*.

Saturs

Kāpēc sagatavots šis starpziņojums?	4
Kopsavilkums	6
Priekšlikums Ministru kabinetam.....	7
1. Vai pieprasītais finansējums piemaksas pie dīkstāves pabalsta par katru apgādībā esošu bērnu izmaksai ir pamatots un ir izlietots atbilstoši piešķiršanas mērķim?	8
Vai izmantotās prognozes papildu finansējuma pieprasījumam ir pamatotas ar aktuāliem datiem un atbilst faktiski nepieciešamajam apjomam?	9
Vai VSAA izveidotās kontroles procedūras piemaksas pie dīkstāves pabalsta par katru apgādībā esošu bērnu izmaksai ir pietiekamas?	10
Vai piešķirtais finansējums ir izlietots atbilstoši piešķiršanas mērķim?	13
2. Vai pieprasītais finansējums dīkstāves palīdzības pabalsta izmaksai ir pamatots un ir izlietots atbilstoši piešķiršanas mērķim?.....	13
Vai izmantotās prognozes papildu finansējuma pieprasījumam ir pamatotas un atbilst faktiski nepieciešamajam līdzekļu apjomam?	15
Vai VSAA izveidotās kontroles procedūras dīkstāves palīdzības pabalsta un piemaksas pie tā piešķiršanai un izmaksai ir pietiekamas?	17
Vai piešķirtais finansējums ir izlietots atbilstoši piešķiršanas mērķim?	20
Priekšlikums Ministru kabinetam	21
Revīzijas raksturojums	22
Atsauces	24

Kāpēc sagatavots šis starpziņojums?

Kopš ir stājies spēkā 701.starptautiskais revīzijas standarts “Ziņošana par galvenajiem revīzijas jautājumiem neatkarīga revidenta ziņojumā”¹, Valsts kontrolei ir pienākums izvērtēt nepieciešamību iekļaut galvenos revīzijas jautājumus revīzijas atzinumā par finanšu pārskatiem.

Minēto standartu izpratnē galvenie revīzijas jautājumi ir jautājumi, kas saskaņā ar revidenta profesionālo spriedumu ir kārtējā perioda finanšu pārskatu revīzijas kontekstā nozīmīgi jautājumi, par kuriem ziņo revidējamās vienības vadībai un kuriem revidents ir pastiprināti pievērsis uzmanību. Par galvenajiem revīzijas jautājumiem netiek sniegts atsevišķs atzinums.

Sniegtā informācija par galvenajiem revīzijas jautājumiem kalpo kā papildinformācija potenciālajiem finanšu pārskatu lietotājiem un palīdz gūt izpratni gan par jautājumiem, kurus revidents saskaņā ar profesionālo spriedumu ir atzinis par nozīmīgākajiem jautājumiem, gan par revidējamo vienību un jomām, kurās revidējamās vienības vadība ir izdarījusi nozīmīgus spriedumus revidēto finanšu pārskatu sagatavošanas procesā. Tāpat šī informācija var kalpot potenciālajiem lietotājiem kā pamatojums turpmākai saziņai ar revidējamās vienības vadību par konkrētiem pārvaldības aspektiem, revidētajiem finanšu pārskatiem vai veikto revīziju.

Galvenais revīzijas jautājums, kas ir visnozīmīgākais visās finanšu revīzijās par ministriju un centrālo valsts iestāžu 2020.gada pārskatu sagatavošanas pareizību, ir **papildus piešķirto līdzekļu Covid-19 seku novēršanai pieprasījumu pamatotība un faktiskais izlietojums**.

2020.gadā Latviju, tāpat kā visu pasauli, ir skārusi Covid-19 pandēmija. 12.03.2020. Ministru kabinets pieņēma lēmumu par ārkārtējās situācijas izsludināšanu, un ārkārtējā situācija turpinājās līdz 09.06.2020.² Covid-19 izraisītie ārkārtējie apstākļi ietekmēja valsts, sabiedrības un katra cilvēka ikdienas dzīvi ārkārtējās situācijas laikā un turpina ietekmēt arī pēc tās. Ārkārtējās situācijas apstākļi prasīja spēju ātri reaģēt un pielāgoties, kā arī radīja atkāpes no ierastās kārtības. Tie prasīja institūciju spēju pastiprināti koordinēt savas darbības un savstarpēji sadarboties, izvairoties no juridiskā formālisma un resorisma, lai nodrošinātu valsts darbību un katra cilvēka aizsardzību ārkārtējos apstākļos³.

Covid-19 pandēmijas pārvarēšana un seku novēršana ir prasījusi ievērojamus valsts budžeta līdzekļus. Kopš ārkārtējās situācijas izsludināšanas Ministru kabinets saistībā ar Covid-19 radītās krīzes pārvarēšanu un seku novēršanu līdz 30.09.2020. kopumā ir pieņēmis lēmumus par valsts budžeta līdzekļu piešķirumu un pārdali pamatfunkciju īstenošanai par 1 021 912 416 *euro* un izskatījis priekšlikumus par Eiropas Savienības politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansēto projektu un pasākumu īstenošanas līdzekļu pārdali par 496 000 000 *euro*⁴. Valsts kontrole velta īpašu uzmanību, lai izvērtētu Covid-19 pandēmijas pārvarēšanai, tās seku novēršanai un mazināšanai piešķirto valsts budžeta līdzekļu izlietojumu.

Labklājības ministrijai laikā no 12.03.2020. līdz 30.09.2020. saistībā ar Covid-19 radītās krīzes pārvarēšanu, seku mazināšanu un novēršanu Ministru kabinets⁵ ir piešķīris papildu līdzekļus 56 472 783 *euro* 11⁶ aktivitāšu nodrošināšanai. Revīzijā ir plānots pārbaudīt deviņām⁷ aktivitātēm piešķirtā finansējuma izlietojumu.

Lai finanšu revīzijā “Par Labklājības ministrijas 2020.gada pārskata sagatavošanas pareizību” sniegtu informāciju par izvirzīto galveno revīzijas jautājumu – papildus piešķirto līdzekļu Covid-19 seku novēršanai pieprasījumu pamatotība un faktiskais izlietojums –, Valsts kontrole veica pārbaudi un sagatavoja šo starpziņojumu **par Labklājības ministrijai (Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūrai) piešķirto finansējumu divām aktivitātēm – piemaksas pie dīkstāves pabalsta par katru apgādībā esošu bērnu un dīkstāves palīdzības pabalsta un piemaksas pie tā izmaksai,**

kuru nodrošināšanai Labklājības ministrijai no valsts budžeta programmas 02.00.00 “Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem” ir piešķirts papildu finansējums 6 262 028 euro.

Par vecāku pabalsta izmaksas turpināšanai, vienreizējās piemaksas pie ģimenes valsts pabalsta par bērnu invalīdu izmaksai un bērna kopšanas pabalsta apmēra palielināšanai par bērnu vecumā no pusotra līdz diviem gadiem piešķirto papildu finansējumu starpziņojums ir sagatavots 05.11.2020.

Par pārējām četrām aktivitātēm piešķirto finansējumu tiks sagatavoti atsevišķi starpziņojumi.

Kopsavilkums

Labklājības ministrijai saistībā ar Covid-19 radītās krīzes pārvarēšanu, seku mazināšanu un novēršanu bija jānodrošina divi jauni atbalsta veidi – piemaksas pie dīkstāves pabalsta 50 *euro* apmērā par katru apgādībā esošu bērnu un dīkstāves palīdzības pabalsta un piemaksas pie tā izmaksai.

Tika aplēsts, ka šo aktivitāšu nodrošināšanai kopā būs nepieciešami 12 908 752 *euro*, no kuriem Ministru kabinets uzdeva⁸ Finanšu ministrijai no valsts budžeta programmas 02.00.00 “Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem” piešķirt Labklājības ministrijai (Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūrai) 6 262 028 *euro*. Pārējo aplēsto finansējumu bija plānots piešķirt tikai tad, ja tiks izlietots iepriekš piešķirtais finansējums.

Abu atbalstu nodrošināšanai, tajā skaitā atbalsta izmaksai un nepieciešamo uzlabojumu veikšanai Sociālās apdrošināšanas informācijas sistēmā (SAIS), kurā tiek administrēti visi Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras (turpmāk – VSAA) izmaksātie pabalsti un valsts pensijas, **faktiski bija nepieciešami 3 277 882 *euro*⁹ jeb tikai ceturtdaļa no aplēstā finansējuma, no tā:**

- ❖ 1 589 224 *euro* – piemaksas pie dīkstāves pabalsta par katru apgādībā esošu bērnu izmaksai. Šim atbalstam tika plānoti 3 917 120 *euro*;
- ❖ 1 688 658 *euro* – dīkstāves palīdzības pabalsta un piemaksas pie dīkstāves palīdzības pabalsta par katru apgādībā esošu bērnu izmaksai. Šim atbalstam tika plānoti 8 991 632 *euro*.

Plānotā finansējuma neizpildi ietekmēja izmantoto aplēšu nenoteiktība, jo laikā, kad aplēses tika veiktas, nebija iespējams ticami prognozēt ne atbalsta saņēmēju skaitu, ne atbalsta izmaksas ilgumu, ne atbalsta izmaksai nepieciešamo finansējumu.

Tā kā papildu finansējums no valsts budžeta programmas 02.00.00 “Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem” Labklājības ministrijai (VSAA) tika piešķirts pa daļām un Labklājības ministrija nepieprasīja visu aplēsto, kā arī Ministru kabineta rīkojumos¹⁰ paredzēto papildu finansējumu, līdz 31.08.2020. no faktiski piešķirtajiem līdzekļiem nav izlietoti 1 442 209 *euro*. Saskaņā ar VSAA sniegto skaidrojumu piešķirtais, bet neizlietotais finansējums tiks ieskaitīts valsts budžetā atbilstoši normatīvajā aktā¹¹ noteiktajām prasībām.

Lai gan revīzijā ir konstatētas novirzes nepieciešamā finansējuma plānošanā, **revīzijā ir gūta pārliecība, ka abu aktivitāšu nodrošināšanai** – piemaksas pie dīkstāves pabalsta 50 *euro* apmērā par katru apgādībā esošu bērnu un dīkstāves palīdzības pabalsta un piemaksas pie tā izmaksai – **piešķirtais finansējums ir izlietots atbilstoši normatīvajiem aktiem¹².**

Papildus revidenti vērš uzmanību, ka nav izprotams, kāpēc Ministru kabinets izvēlējās izveidot četrus atsevišķus pakalpojumus – dīkstāves pabalstu, piemaksu pie dīkstāves pabalsta 50 *euro* apmērā par katru apgādībā esošu bērnu, dīkstāves palīdzības pabalstu, ja personai nav tiesību uz dīkstāves pabalstu vai ja piešķirtais dīkstāves pabalsts ir mazāks par 180 *euro*, kā arī piemaksu pie dīkstāves palīdzības pabalsta par katru apgādībā esošu bērnu –, uzdodot tos administrēt divām iestādēm – Valsts ieņēmumu dienestam (turpmāk – VID) un VSAA.

Piemaksas pie dīkstāves pabalsta un dīkstāves palīdzības pabalsta un piemaksas pie tā piešķiršanai VSAA izmanto VID datus par piešķirtajiem un/vai atteiktajiem dīkstāves pabalstiem un par šo personu apgādībā esošiem bērniem. Faktiski VSAA šīm personām piešķir tikai papildu atbalsta summu.

Revidentu vērtējumā, produktīvāk (*izmantojot mazāk resursu, sasniegt to pašu rezultātu*) bija uzdot šos atbalstus administrēt VID, iekļaujot tos dīkstāves pabalsta saturā, proti, ja personas apgādībā ir bērns, par 50 *euro* par katru bērnu palielināt dīkstāves pabalsta apmēru, kā arī noteikt, ka minimālais dīkstāves pabalsta apmērs ir 180 *euro* mēnesī, nevis starpību starp to izmaksāt kā atsevišķu pabalstu.

Tāpat nebija nepieciešams veidot atsevišķu pakalpojumu, lai atbalstu 180 *euro* apmērā nodrošinātu tām personām, kurām bija atteikts dīkstāves pabalsts, jo pašnodarbināta persona vai arī darba devējs neatbilda Ministru kabineta noteikumos¹³ paredzētajiem kritērijiem.

Iekļaujot šos atbalsta veidus dīkstāves pabalsta saturā, būtu iekonomēti valsts budžeta līdzekļi vismaz 30 649 *euro* apmērā, kas bija nepieciešami atsevišķu pakalpojumu izveidei Sociālās apdrošināšanas informācijas sistēmā (SAIS). Tāpat būtu ietaupīti VID un VSAA resursi, jo VID rīcībā esošo informāciju par dīkstāves pabalsta saņēmējiem un/vai atteikumiem piešķirt dīkstāves pabalstu nebūtu nepieciešams regulāri nodot VSAA, bet VSAA nebūtu jātērē resursi pabalstu administrēšanai un izmaksai.

Ja piemaksa par apgādībā esošu bērnu un dīkstāves palīdzības pabalsts būtu iekļauti dīkstāves pabalsta saturā, tad gadījumā, ja darba devējs vai pašnodarbināta persona dīkstāves pabalstu ir pieprasījusi nepamatoti, darba devējam vai pašnodarbinātai personai būtu pienākums atmaksāt ne tikai piešķirto dīkstāves pabalstu¹⁴, bet arī piemaksu par apgādībā esošu bērnu un dīkstāves palīdzības pabalstu.

Saskaņā ar VID sniegto informāciju laikā līdz 16.09.2020. nepamatoti piešķirtais dīkstāves pabalsts par kopējo summu 170 444 *euro* ir atmaksāts par 536 personām, no tām:

- ❖ par 312 personām par kopējo summu 104 638 *euro* atmaksa ir veikta labprātīgi bez VID aicinājuma;
- ❖ par 224 personām par kopējo summu 65 806 *euro* – pēc VID aicinājuma atmaksāt nepamatoti piešķirto dīkstāves pabalstu.

No šīm personām 132 personas par to pašu periodu ir saņēmušas arī piemaksu par apgādībā esošu bērnu par kopējo summu 5577 *euro*, bet 38 personas – dīkstāves palīdzības pabalstu par kopējo summu 1692 *euro*.

Revīzijā VID sniedza informāciju, ka līdz 15.09.2020. ir uzsākta padziļināta analīze par dīkstāves pabalsta pamatotību vēl 322 personām. No šīm personām 63 personas ir saņēmušas arī piemaksu par apgādībā esošu bērnu par kopējo summu 4468 *euro*, bet 23 personas – dīkstāves palīdzības pabalstu par kopējo summu 934 *euro*.

Tā kā Ministru kabineta noteikumi¹⁵ neparedz VSAA pienākumu pieprasīt un personas pienākumu atmaksāt saņemto dīkstāves palīdzības pabalstu un piemaksu par apgādībā esošu bērnu, tad VSAA neveic un neplāno veikt darbības izmaksāto piemaksu pie dīkstāves pabalsta un dīkstāves palīdzības pabalstu atgūšanai.

Priekšlikums Ministru kabinetam

Lai nodrošinātu valsts resursu produktīvu izmantošanu, turpmāk, ieviešot jaunus atbalsta veidus un nosakot, kurai institūcijai uzdot administrēt jaunieviesto atbalstu, izvērtēt, kādi dati būs nepieciešami atbalsta piešķiršanai un kura institūcija atbalstu varēs nodrošināt visproduktīvāk – *izmantojot mazāk resursu, sasniegt to pašu rezultātu*, nepieļaujot, ka viena veida atbalsta administrēšana tiek sadalīta starp vairākām institūcijām.

1. Vai pieprasītais finansējums piemaksas pie dīkstāves pabalsta par katru apgādībā esošu bērnu izmaksai ir pamatots un ir izlietots atbilstoši piešķiršanas mērķim?

Lai Covid-19 skartie darba devēji piespiedu dīkstāves periodā varētu pretendēt uz valsts līdzmaksājumu nodarbināto darba samaksas kompensēšanai, tika pieņemts lēmums ieviest dīkstāves pabalstu, kuru piešķir, ja Covid-19 izraisītās krīzes skartais darba devējs nenodarbina darbinieku vai neveic darbinieka saistības izpildījuma pieņemšanai nepieciešamās darbības dīkstāves periodā sakarā ar Covid-19 izplatību¹⁶.

Dīkstāves pabalstam darba devējs varēja pieteikt darbiniekus, kuri netiek nodarbināti Covid-19 izraisītās krīzes dēļ.

Šo pabalstu saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem¹⁷ uzdeva piešķirt VID.

Ārkārtējās situācijas laikā vairākkārt tika paplašināts to personu loks, kuri var pretendēt uz dīkstāves pabalstu, tai skaitā tika nolemts, ka atbalstu varēs saņemt arī pašnodarbinātas personas, kuru saimniecisko darbību ir skārusi krīze¹⁸.

Sākotnēji tika paredzēts, ka dīkstāves pabalsts atbilstoši valstī izsludinātajai ārkārtējai situācijai tiks izmaksāts par laiku no 14.03.2020. līdz 14.05.2020., bet ne ilgāk, kā ir spēkā Ministru kabineta lēmums par ārkārtējo situāciju¹⁹. Ar 07.05.2020. Ministru kabineta noteikumu grozījumiem²⁰ pabalsta izmaksas periods tika pagarināts līdz 30.06.2020.

Par dīkstāves pabalsta nodrošināšanai piešķirto finansējumu starpziņojums ir sagatavots finanšu revīzijā "Par Finanšu ministrijas 2020.gada pārskata sagatavošanas pareizību".

09.04.2020. Ministru kabinets lēma²¹, ka darbiniekiem, kuri saņem dīkstāves pabalstu, VSAA piešķir arī **piemaksu 50 euro apmērā par katru apgādībā esošu bērnu vecumā līdz 24 gadiem, par kuru personai tiek piemērots iedzīvotāju ienākuma nodokļa atvieglojums**. Savukārt pašnodarbinātām personām šādas tiesības uz piemaksu par katru apgādībā esošu bērnu ir noteiktas ar 24.04.2020.²²

Piemaksa par bērnu tiek piešķirta, ņemot vērā personas tiesības ārkārtējās situācijas laikā izmantot iedzīvotāju ienākuma nodokļa atvieglojumu par apgādībā esošu bērnu²³.

Lai nodrošinātu piemaksas izmaksu, pamatojoties uz Ministru kabineta 16.04.2020. rīkojumu²⁴, Finanšu ministrijai bija uzdots no valsts budžeta programmas 02.00.00 "Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem" piešķirt Labklājības ministrijai (VSAA) finansējumu, kas nepārsniedz 2 908 280 euro.

Par šo finansējumu Labklājības ministrijai bija jānodrošina arī piemaksas pie dīkstāves pabalsta izmaksāšanai pašnodarbinātām personām²⁵.

Par Ministru kabineta noteikumos²⁶ paredzēto periodu piemaksu pie dīkstāves pabalsta 50 euro apmērā par katru apgādībā esošu bērnu ir saņēmis mazāks personu skaits, nekā plānots, no sākotnēji plānotajiem 3 917 120 euro izlietojot vien 1 589 224²⁷ euro jeb 40%.

Tā kā piemaksas pie dīkstāves pabalsta saņēmēju skaits bija atkarīgs no aplēstā dīkstāves pabalsta saņēmēju skaita, bet bērnu skaita noteikšanai bija izmantota ticama aplēse – Centrālās statistikas pārvaldes katru gadu aprēķinātais²⁸ vidējais bērnu skaits ģimenē²⁹,

konstatētā novirze galvenokārt ir saistīta ar aplēsto dīkstāves pabalsta saņēmēju skaitu, kuru nebija iespējas aprēķināt precīzi.

Tā kā papildu finansējums no valsts budžeta programmas 02.00.00 "Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem" Labklājības ministrijai (VSAA) tika piešķirts pa daļām un Labklājības ministrija nepieprasīja visu sākotnēji iepiņānoto, kā arī Ministru kabineta rīkojumā³⁰ paredzēto papildu finansējumu, līdz 31.08.2020. no faktiski piešķirtajiem līdzekļiem nav izlietoti tikai 597 836 *euro*.

Saskaņā ar VSAA sniegto informāciju piešķirtais, bet neizlietotais finansējums tiks ieskaitīts valsts budžetā atbilstoši normatīvajā aktā³¹ paredzētajam.

Revīzijā ir gūta pārliecība, ka piemaksa pie dīkstāves pabalsta par katru apgādībā esošu bērnu ir piešķirta un izmaksāta atbilstoši Ministru kabineta noteikumiem³².

Vai izmantotās prognozes papildu finansējuma pieprasījumam ir pamatotas ar aktuāliem datiem un atbilst faktiski nepieciešamajam apjomam?

Aplēses³³ par piemaksas pie dīkstāves pabalsta par katru apgādībā esošu bērnu izmaksai nepieciešamo finansējumu izstrādāja Ekonomikas ministrija, pieņemot, ka dīkstāves pabalstu varētu saņemt 72 707 darba ņēmēji. No tā tika aprēķināts, par cik bērniem būs jāizmaksā piemaksa pie dīkstāves pabalsta.

Bērnu skaita noteikšanai tika izmantoti Centrālās statistikas pārvaldes dati par vidējo bērnu skaitu ģimenē, kas 2019.gadā bija 0,4³⁴. Tāpēc plānots, ka piemaksa pie dīkstāves pabalsta par katru apgādībā esošu bērnu divus mēnešus³⁵ tiks izmaksāta 29 082,8 bērniem.

$$72\ 707\ personas \times 0,4 \times 50\ euro \times 2\ mēneši = 2\ 908\ 280\ euro$$

Šāds aprēķina princips tika izmantots, arī izstrādājot Ministru kabineta noteikumu³⁶ grozījumus, lai piemaksu 50 *euro* apmērā par katru apgādībā esošu bērnu piešķirtu arī pašnodarbinātām personām. Kultūras ministrija, kas izstrādāja priekšlikumu dīkstāves pabalsta piešķiršanai pašnodarbinātām personām, pieņēma, ka dīkstāves pabalsts tiks izmaksāts 25 221 pašnodarbinātai personai (12 221 pašnodarbinātai personai un 13 000 mikrouzņēmuma nodokļu maksātāju). Tāpēc ir nepieciešams papildu finansējums 1 008 840 *euro*.

$$25\ 221\ persona \times 0,4 \times 50\ euro \times 2\ mēneši = 1\ 008\ 840\ euro$$

Kopā par Ministru kabineta noteikumos³⁷ paredzēto periodu no 14.03.2020. līdz 30.06.2020. gan dīkstāves pabalstu, gan piemaksu pie dīkstāves pabalsta ir saņēmis mazāks personu skaits, nekā plānots, no sākotnēji plānotajiem 3 917 120 *euro* izlietojot vien 1 583 374 *euro* jeb 40%.

	Aplēstais personu skaits, kuras saņems dīkstāves pabalstu	Aplēstais bērnu skaits, par kuriem tiks maksāta piemaksa	Plānotais finansējums piemaksai, euro	Faktiskais dīkstāves pabalsta saņēmēju skaits	Faktiskais personu skaits, kurām izmaksāta piemaksa	Izlietotais finansējums piemaksai, euro
Darba ņēmēji	72 707	29 083	2 908 280	52 867	12 711	1 572 763
Pašnodarbinātas personas	25 221	10 088	1 008 840	2381	117	10 611
Kopā	97 928	39 171	3 917 120	55 248	12 828	1 583 374

Ņemot vērā, ka piemaksas pie dīkstāves pabalsta saņēmēju skaits ir atkarīgs no aplēstā dīkstāves pabalsta saņēmēju skaita, bet bērnu skaita noteikšanai ir izmantota ticama aplēse – Centrālās statistikas pārvaldes katru gadu aprēķinātais³⁸ vidējais bērnu skaits ģimenē³⁹, pieprasītais finansējuma aprēķins piemaksas pie dīkstāves pabalsta izmaksai ir pamatots, jo konstatētā novirze ir saistīta ar aplēsto dīkstāves pabalsta saņēmēju skaitu, kuru nav bijis iespējams aprēķināt precīzi.

Vai VSAA izveidotās kontroles procedūras piemaksas pie dīkstāves pabalsta par katru apgādībā esošu bērnu izmaksai ir pietiekamas?

Piemaksu pie dīkstāves pabalsta VSAA izmaksā, ja persona atbilst Ministru kabineta noteikumos⁴⁰ paredzētajiem kritērijiem, t.i.:

- ❖ tai VID ir piešķīris dīkstāves pabalstu;
- ❖ saskaņā ar VID datiem tās apgādībā ir bērns vecumā līdz 24 gadiem, par kuru personai tiek piemērots iedzīvotāju ienākuma nodokļa atvieglojums.

Lai nodrošinātu piemaksas piešķiršanu, VID sniedz VSAA informāciju par personām, kurām piešķirts dīkstāves pabalsts, norādot dīkstāves pabalsta saņēmēja norēķina kontu. Tātad par to, vai personai bija tiesības uz dīkstāves pabalstu, kas dod tiesības saņemt arī piemaksu pie dīkstāves pabalsta, ir atbildīgs VID.

Lai pieteiktos dīkstāves pabalstam, darba devējs vai pašnodarbināta persona iesniedz pieteikumu VID elektroniskās deklarēšanas sistēmā, aizpildot tam īpaši izveidotu veidlapu. VID iesniegumu izskata piecu darba dienu laikā un, ja uzņēmums / pašnodarbināta persona atbilst kritērijiem, pārskaita darba devēja darbiniekam / pašnodarbinātai personai dīkstāves pabalstu.

Revīzijā ir konstatēts, ka informāciju par piešķirtajiem dīkstāves pabalstiem VSAA no VID saņēma katru dienu. Tā tika saņemta faila veidā, kas ietvēra šādu informāciju: personas vārds, uzvārds, personas kods, piešķirtais dīkstāves pabalsta apmērs, pabalsta sākuma datums, pabalsta beigu datums, kā arī norēķinu konts, uz kuru pārskaitīts dīkstāves pabalsts.

Lai nodrošinātu piemaksas piešķiršanu, VSAA uzturētajā Sociālās apdrošināšanas informācijas sistēmā (turpmāk – informācijas sistēma SAIS), kurā tiek piešķirti un administrēti visi VSAA izmaksājami pabalsti un valsts pensijas, tika izveidots jauns pakalpojums “K” – piemaksa pie dīkstāves pabalsta.

Pakalpojuma izveidi nodrošināja personu apvienība AS “Emergn” (iepriekš AS “Exigen Services Latvia” un SIA “Datakom” saskaņā ar uzturēšanas līgumu⁴¹. Pēc revidentu aplēsēm

nepieciešamo izmaiņu veikšanai informācijas sistēmā SAIS ir izlietoti vismaz 5850 euro (16,97 cilvēkdienas)⁴². Izmaiņas programmatūrā ir finansētas no speciālās budžeta programmas 04.05.00 "Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras speciālais budžets", no kuras tiek finansēti VSAA uzturēšanas izdevumi.

Informācijas sistēmas SAIS ietvaros tika veikta no VID saņemtās informācijas par dīkstāves pabalsta saņēmējiem apstrāde, atlasot tos dīkstāves pabalsta saņēmējus, kuru apgādībā saskaņā ar VID datiem ir bērns līdz 24 gadu vecumam, par kuru personai tiek piemērots iedzīvotāju ienākuma nodokļa atvieglojums.

Ar informāciju par apgādībā esošām personām, par kurām personai tiek piemērots iedzīvotāju ienākuma nodokļa atvieglojums, VID ar VSAA apmainās regulāri. Līdz ar to arī par šīs informācijas pareizību un pilnīgumu ir atbildīgs VID, bet VSAA to tikai izmanto, lai atlasītu tos dīkstāves pabalsta saņēmējus, kuriem ir tiesības arī uz piemaksu pie dīkstāves pabalsta.

Tas nozīmē – ja VID personai dīkstāves pabalstu ir piešķīris atbilstoši normatīvajiem aktiem⁴³ un ja tai VID atbilstoši normatīvajiem aktiem⁴⁴ ir piemērojis iedzīvotāju ienākuma nodokļa atvieglojumu par apgādībā esošiem bērniem, tad personai bija tiesības saņemt arī Ministru kabineta noteikumos⁴⁵ paredzēto piemaksu 50 euro apmērā par katru apgādībā esošu bērnu vecumā līdz 24 gadiem.

Revidenti vērš uzmanību, ka nav izprotams, kāpēc dīkstāves pabalsta un piemaksas pie tā piešķiršana un izmaksa vienlaikus ir uzdots divām institūcijām – VID un VSAA, jo faktiski VSAA personām, kurām VID ir piešķīris dīkstāves pabalstu, piešķir tikai papildu atbalsta summu pie iepriekš piešķirtā dīkstāves pabalsta, tās piešķiršanai izmantojot VID datus par apgādībā esošām personām.

Šāds skaidrojums nav atrodams arī normatīvo aktu izstrādes dokumentos par dīkstāves pabalsta un piemaksas pie tā piešķiršanu.

Revidentu vērtējumā, produktīvāk (*izmantojot mazāk resursu, sasniegt to pašu rezultātu*) bija piemaksu pie dīkstāves pabalsta par katru apgādībā esošu bērnu iekļaut dīkstāves pabalsta aprēķinā, jo arī dīkstāves pabalsts tiek aprēķināts individuāli, atbilstoši personas mēneša vidējai bruto darba samaksai.

Vispārējā nodokļu režīmā strādājošo uzņēmumu darbiniekiem dīkstāves pabalsts tiek aprēķināts 75% apmērā no mēneša vidējās bruto darba samaksas par pēdējo 6 mēnešu periodu pirms ārkārtējās situācijas vai atbilstoši par darbinieku faktiski deklarētajiem datiem iepriekšējos sešos mēnešos, bet ne vairāk kā 700 euro apmērā par kalendāro mēnesi.

Mikrouzņēmuma darbiniekiem dīkstāves pabalsts tiek izmaksāts 50% apmērā no mēneša vidējās bruto darba samaksas mikrouzņēmumā par 2019.gada trešo un ceturto ceturksni, bet ne vairāk kā 700 euro apmērā par kalendāro mēnesi.

Pašnodarbinātām personām, kas ir mikrouzņēmumu nodokļa maksātāji, dīkstāves pabalsts tiek noteikts 50% apmērā no mēneša vidējiem ieņēmumiem no saimnieciskās darbības par pēdējiem diviem noslēgtajiem ceturkšņiem, bet ne vairāk kā 700 euro apmērā par kalendāro mēnesi. Savukārt pašnodarbinātām personām, kas darbojas vispārējā nodokļu režīmā, – 75% apmērā no valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu objekta apmēra pēdējos divos noslēgtajos ceturkšņos, no kura atskaitītas aprēķinātās valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas par minēto periodu, bet ne vairāk kā 700 euro apmērā par kalendāro mēnesi.

Nodrošinot pabalsta piešķiršanu vienā iestādē, tiktu iekonomēti ne tikai valsts budžeta līdzekļi vismaz 5850 *euro* apmērā, kas bija nepieciešami atsevišķa pakalpojuma izveidei informācijas sistēmā SAIS, bet arī VID un VSAA resursi, kas bija nepieciešami, lai VID rīcībā esošo informāciju par dīkstāves pabalsta saņēmējiem regulāri nodotu VSAA, kā arī VSAA resursi piemaksas administrēšanai.

Revidenti vērs uzmanību, ka, ja piemaksa par apgādībā esošu bērnu tiktu iekļauta dīkstāves pabalsta aprēķinā, nebūtu pieļauts, ka gadījumā, ja darba devējs vai pašnodarbināta persona dīkstāves pabalstu ir pieprasījusi nepamatoti, tad saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem⁴⁶ darba devējam vai pašnodarbinātai personai ir pienākums atmaksāt tikai piešķirto dīkstāves pabalstu, bet ne piemaksu pie tā par apgādībā esošu bērnu.

Saskaņā ar VID sniegto informāciju laikā līdz 16.09.2020. nepamatoti piešķirtais dīkstāves pabalsts par kopējo summu 170 444 *euro* ir atmaksāts par 536 personām, no tām:

- ❖ par 312 personām par kopējo summu 104 638 *euro* atmaksa ir veikta labprātīgi bez VID aicinājuma;
- ❖ par 224 personām par kopējo summu 65 806 *euro* – pēc VID aicinājuma atmaksāt nepamatoti piešķirto dīkstāves pabalstu.

Lai pārliecinātos, vai šīm personām par vienu un to pašu periodu nav bijusi izmaksāta arī piemaksa par apgādībā esošu bērnu, revidenti salīdzināja VID datus ar VSAA datiem par piemaksu saņēmējiem un konstatēja, ka no šīm 536 personām **132 personas par to pašu periodu ir saņēmušas arī piemaksu par apgādībā esošu bērnu par kopējo summu 5577 *euro*.**

Revīzijā VSAA sniedza skaidrojumu, ka 10 no šīm personām pēc savas iniciatīvas ir atmaksājušas saņemto piemaksu par kopējo summu 517 *euro*.

Tā kā Ministru kabineta noteikumi⁴⁷ neparedz VSAA pienākumu pieprasīt un personas pienākumu atmaksāt saņemto piemaksu pie dīkstāves pabalsta, tad VSAA neveic un neplāno veikt darbības pārējo piemaksu par kopējo summu 5060 *euro* atgūšanai.

	Personu skaits, kuras nepamatoti saņēma dīkstāves pabalstu	VID atmaksātais dīkstāves pabalsts, <i>euro</i>	Personu skaits, kuras nepamatoti saņēma piemaksu	VSAA piešķirtā piemaksa, <i>euro</i>	VSAA atmaksātā piemaksa, <i>euro</i>
Personas, kas labprātīgi veica dīkstāves pabalsta atmaksu	312	104 638	87	3374	382
Personas, kas dīkstāves pabalsta atmaksu veica pēc VID aicinājuma	224	65 806	45	2203	135
Kopā	536	170 444	132	5577	517

Revīzijā VID sniedza informāciju, ka līdz 15.09.2020. VID ir uzsākta padziļināta analīze par dīkstāves pabalsta pamatotību vēl 322 personām, kuras, iespējams, dīkstāves pabalstu ir saņēmušas nepamatoti.

Salīdzinot VID un VSAA datus, konstatēts, ka no šīm personām 63 personas ir saņēmušas arī piemaksu par apgādībā esošu bērnu par kopējo summu 4468 *euro*.

Ņemot vērā iepriekš minēto, revidenti uzskata, ka turpmāk, ieviešot jaunus atbalsta veidus un nosakot, kurai institūcijai uzdot administrēt jaunieviesto atbalstu, ir arī jāvērtē, kādi dati būs nepieciešami atbalsta piešķiršanai un kura institūcija atbalstu varēs nodrošināt visproduktīvāk – *izmantojot mazāk resursu, sasniegt to pašu rezultātu*, tajā skaitā nepieļaut, ka viena veida atbalsta administrēšana tiek sadalīta starp divām institūcijām.

Vai piešķirtais finansējums ir izlietots atbilstoši piešķiršanas mērķim?

Ar Ministru kabineta rīkojumu⁴⁸ piemaksas pie dīkstāves pabalsta par katru apgādībā esošu bērnu izmaksai Labklājības ministrijai (VSAA) no valsts budžeta programmas 02.00.00 “Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem” tika piešķirts finansējums, kas nepārsniedz 2 908 280 *euro*. Par šo finansējumu Labklājības ministrijai bija jānodrošina piemaksas izmaksa arī pašnodarbinātām personām⁴⁹.

Jau šī Ministru kabineta rīkojuma projekta anotācijā⁵⁰ tika norādīts, ka, tā kā finansējuma plānošanas laikā nav iespējams precīzi prognozēt faktiskos izdevumus, kā arī lai mazinātu administratīvo slogu, Labklājības ministrija finansējumu pieprasīs pa daļām, sākotnēji pieprasot izdevumus vienam mēnesim, kas indikatīvi plānoti 1 454 140 *euro* apmērā (2 908 280 *euro* / 2 mēneši). Savukārt atlikušo finansējumu Labklājības ministrija pieprasīs atbilstoši nepieciešamībai.

Anotācijā arī norādīts, ka par finansējumu, kas tiks piešķirts, bet netiks izlietots minētajam mērķim, Labklājības ministrija iesniegs priekšlikumu līdzekļu pārdalei uz 74.resora “Gadskārtējā valsts budžeta izpildes procesā pārdalāmais finansējums” programmu 02.00.00 “Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem”⁵¹.

Atbilstoši iepriekš minētajam no plānotajiem 2 908 280 *euro* Finanšu ministrija piešķīra Labklājības ministrijai (VSAA) finansējumu 2 181 210 *euro*, t.i., 21.04.2020. – 1 454 140 *euro*, bet 16.06.2020. – 727 070 *euro*⁵².

Tā kā faktiski finansējums bija nepieciešams mazākā apmērā, Ministru kabineta rīkojumā⁵³ paredzēto atlikušo finansējumu Labklājības ministrija Finanšu ministrijai nepieprasīja.

No piešķirtajiem līdzekļiem piemaksas 50 *euro* apmērā par katru apgādībā esošu bērnu vecumā līdz 24 gadiem izmaksai kopā ir izlietoti tikai 1 583 374 *euro*.

Saskaņā ar VSAA sniegto informāciju piešķirtais, bet neizlietotais finansējums 597 836 *euro* tiks ieskaitīts valsts budžetā atbilstoši normatīvajā aktā⁵⁴ noteiktajam.

2. Vai pieprasītais finansējums dīkstāves palīdzības pabalsta izmaksai ir pamatots un ir izlietots atbilstoši piešķiršanas mērķim?

Lai sniegtu atbalstu darba ņēmējiem un pašnodarbinātām personām, kam dīkstāves pabalsts ir mazāks par 180 *euro* mēnesī vai kas nekvalificējas dīkstāves pabalstam, 23.04.2020. Ministru kabinets pieņēma lēmumu⁵⁵ ieviest vēl vienu atbalsta veidu – **dīkstāves palīdzības pabalstu**, nosakot, ka to ir tiesības saņemt⁵⁶:

- ❖ darba ņēmējam, kuram VID ir atteicis dīkstāves pabalstu, jo uz viņa darba devēju attiecas kāds no kritērijiem, kas noteikts Ministru kabineta 26.03.2020. noteikumu Nr.165⁵⁷ 12.punktā;
- ❖ darba ņēmējam, kuram VID piešķirtā dīkstāves pabalsta apmērs ir mazāks par 180 *euro* mēnesī;

- ❖ pašnodarbinātai personai, kurai VID piešķirtā dīkstāves pabalsta apmērs ir mazāks par 180 *euro* mēnesī;
- ❖ pašnodarbinātai personai, kurai VID atteicis piešķirt dīkstāves pabalstu, jo uz viņu attiecas kāds no kritērijiem, kuri noteikti Ministru kabineta 31.03.2020. noteikumu Nr.179⁵⁸ 10.16., 10.16.¹ un 10.17.apakšpunktā (šīm personām tiesības saņemt dīkstāves palīdzības pabalstu ar atpakaļejošu spēku no 14.03.2020. tika piešķirtas ar 02.06.2020. grozījumiem Ministru kabineta noteikumos⁵⁹).

Darba ņēmējiem un pašnodarbinātām personām, kurām VID ir atteicis dīkstāves pabalstu, dīkstāves palīdzības pabalsta apmērs tika noteikts 180 *euro* mēnesī, savukārt pārējām personām – starpība starp 180 *euro* un VID piešķirto dīkstāves pabalstu.

Dīkstāves palīdzības pabalsta apmērs 180 euro mēnesī tika noteikts tuvu trūcīgas personas ienākumu līmenim, kādu bija paredzēts noteikt, ieviešot Plānu minimālo ienākumu atbalsta sistēmas pilnveidošanai 2020.–2021.gadam⁶⁰. Plānā, kas Ministru kabinetā tika apstiprināts 13.08.2019., bija paredzēts no 2021.gada trūcīgas personas ienākumu līmeni noteikt minimālā ienākuma līmeņa apmērā – 40% apmērā no ienākumu mediānas, kas ir 198 euro⁶¹ pirmajai personai māsasaimniecībā⁶², nākamajām personām māsasaimniecībā piemērojot koeficientu 0,7⁶³– 139 euro.

Dīkstāves palīdzības pabalstu, tāpat kā dīkstāves pabalstu, aprēķina un izmaksā proporcionāli kalendārajām dienām, kurās darbinieks vai pašnodarbinātais atrodas dīkstāvē.

Sākotnēji tika paredzēts, ka dīkstāves palīdzības pabalsts atbilstoši valstī izsludinātajai ārkārtējai situācijai tiks izmaksāts par laiku no 14.03.2020. līdz 14.05.2020., bet ne ilgāk, kā ir spēkā Ministru kabineta lēmums par ārkārtējo situāciju⁶⁴. Ar 07.05.2020. Ministru kabineta noteikumu grozījumiem⁶⁵ pabalsta izmaksas periods tika pagarināts līdz 30.06.2020.

Ministru kabineta noteikumos tika arī paredzēts, ka dīkstāves pabalsta saņēmējam, kuram VID ir atteicis dīkstāves pabalstu, ir tiesības saņemt arī **piemaksu 50 euro apmērā par katru apģādībā esošu bērnu vecumā līdz 24 gadiem**, par kuru personai tiek piemērots iedzīvotāju ienākuma nodokļa atvieglojums⁶⁶.

Tiem dīkstāves palīdzības pabalsta saņēmējiem, kuriem dīkstāves palīdzības pabalsts tiek piešķirts kā starpība starp 180 euro un VID piešķirto dīkstāves pabalstu, piemaksa 50 euro apmērā par katru apģādībā esošu bērnu tika piešķirta pie dīkstāves pabalsta.

Lai nodrošinātu dīkstāves palīdzības pabalsta izmaksu, Ministru kabinets⁶⁷ uzdeva Finanšu ministrijai no valsts budžeta programmas 02.00.00 “Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem” piešķirt Labklājības ministrijai (VSAA) finansējumu, kas nepārsniedz 3 353 748 *euro*, tai skaitā:

- ❖ 3 344 310 *euro* – dīkstāves palīdzības pabalsta un piemaksas pie dīkstāves palīdzības pabalsta par katru apģādībā esošu bērnu vecumā līdz 24 gadiem izmaksai;
- ❖ 9438 *euro* – lai segtu informācijas sistēmas SAIS funkcionalitātes nodrošināšanas izdevumus.

Par Ministru kabineta noteikumos⁶⁸ paredzēto periodu no 14.03.2020. līdz 30.06.2020. dīkstāves palīdzības pabalstu un piemaksu pie tā par katru apģādībā esošu bērnu ir saņēmis mazāks personu skaits, nekā plānots, no aplēstajiem 8 991 632 *euro* izlietojot vien 1 688 658 *euro* jeb 19%.

Revidenti izprot, ka finansējuma pieprasījuma laikā, ņemot vērā izsludināto ārkārtējo situāciju un pastāvošo tiesisko nenoteiktību, nebija iespējams precīzi noteikt, cik personām faktiski būs nepieciešams dīkstāves palīdzības pabalsts, kāds būs tā vidējais apmērs (ņemot vērā, ka pabalsts tiek maksāts arī kā starpība starp iepriekš piešķirto dīkstāves pabalstu) un kāds būs faktiskais pabalsta izmaksas ilgums, kad darbinieks (pašnodarbināta persona) būs dīkstāvē.

Tā kā papildu finansējums no valsts budžeta programmas 02.00.00 "Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem" Labklājības ministrijai (VSAA) tika piešķirts pa daļām un Labklājības ministrija nepieprasīja visu aplēsto⁶⁹, kā arī Ministru kabineta rīkojumā⁷⁰ paredzēto papildu finansējumu, līdz 31.08.2020. no faktiski piešķirtajiem līdzekļiem nav izlietoti tikai 844 373 euro.

Saskaņā ar VSAA sniegto informāciju piešķirtais, bet neizlietotais finansējums tiks ieskaitīts valsts budžetā atbilstoši normatīvajā aktā⁷¹ paredzētajam.

Revīzijā ir gūta pārliecība, ka dīkstāves palīdzības pabalsts un piemaksa pie dīkstāves palīdzības pabalsta par katru apgādībā esošu bērnu ir piešķirta un izmaksāta atbilstoši Ministru kabineta noteikumiem⁷².

Vai izmantotās prognozes papildu finansējuma pieprasījumam ir pamatotas un atbilst faktiski nepieciešamajam līdzekļu apjomam?

Tā kā sākotnēji dīkstāves palīdzības pabalstu bija paredzēts maksāt tikai **divus mēnešus** (no 14.03.2020. līdz 14.05.2020.) un **tiesības uz to bija tikai trim no četrām personu grupām** (*t.i., darba ņēmējiem, kuriem VID atteicis dīkstāves pabalstu vai kuru piešķirtā dīkstāves pabalsta apmērs bija mazāks par 180 euro, un pašnodarbinātām personām, kurām piešķirtā pabalsta apmērs bija mazāks par 180 euro*), Labklājības ministrija aplēsa, ka kopā pabalsta izmaksai būs nepieciešami **3 344 310 euro**.

Nepieciešamā finansējuma noteikšanai Labklājības ministrija izmantoja VID datus par personām, par kurām bija pieprasīti dīkstāves pabalsti, t.i.:

- ❖ nepieciešamais finansējums dīkstāves palīdzības pabalsta izmaksai **darba ņēmējiem, kuriem VID ir atteicis dīkstāves pabalstu:**

līdz 19.04.2020. VID dīkstāves pabalstu bija atteicis 6407 personām, un tika pieņemts, ka turpmāk ik nedēļu atteikto dīkstāves pabalstu skaits varētu palielināties par 1000. Tāpēc tika aprēķināts, ka šajā personu grupā **dīkstāves palīdzības pabalsts 180 euro apmērā** būs nepieciešams vidēji 6087 personām mēnesī, šo pabalstu maksājot divus mēnešus:

6087 personas x 180 euro x 2 mēneši = 2 191 320 euro

- ❖ nepieciešamais finansējums dīkstāves palīdzības pabalsta izmaksai **tām personām, kurām VID piešķirtā dīkstāves pabalsta apmērs bija mazāks par 180 euro mēnesī:**

līdz 17.04.2020. no 17 564 dīkstāves pabalsta saņēmējiem 43% personu piešķirtais dīkstāves pabalsts nepārsniedza 180 euro mēnesī un šo personu vidējā pabalsta summa bija 109 euro, tāpēc papildus šīm personām būs nepieciešams izmaksāt starpību vidēji 71 euro. Tika pieņemts, ka aprēķinātā starpība būs jāizmaksā 6405 personām mēnesī, šo pabalstu maksājot divus mēnešus:

$$6405 \text{ personas} \times 71 \text{ euro} \times 2 \text{ mēneši} = 909\,510 \text{ euro}$$

- ❖ **piemaksas pie dīkstāves palīdzības pabalsta 50 euro apmērā par katru apgādībā esošu bērnu izmaksai** tiem darba ņēmējiem, kuriem VID ir atteicis dīkstāves pabalstu:

tāpat kā piemaksai pie dīkstāves pabalsta, arī šajā gadījumā piemaksas aprēķinam izmantoti Centrālās statistikas pārvaldes dati par vidējo bērnu skaitu ģimenē⁷³, kas 2019.gadā bija 0,4. Tā kā dīkstāves palīdzības pabalsta 180 euro apmērā izmaksa tika plānota 6087 personām, tad attiecīgi piemaksu par **katru apgādībā esošu bērnu būs nepieciešams izmaksāt 2435 personām.**

$$6087 \text{ personas} \times 0,4 \times 50 \text{ euro} \times 2 \text{ mēneši} = 243\,480 \text{ euro}$$

Savukārt, lai VSAA nodrošinātu jauna pakalpojuma – dīkstāves palīdzības pabalsta – piešķiršanu un izmaksu un VID sniegtās informācijas izmantošanu pakalpojuma piešķiršanā, saskaņā ar Labklājības ministrijas aprēķiniem bija nepieciešami **9438 euro** (20 cilvēkdienas x 471,90 euro/cd).

Attiecīgi Ministru kabinets⁷⁴ uzdeva Finanšu ministrijai no valsts budžeta programmas 02.00.00 “Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem” piešķirt Labklājības ministrijai (VSAA) finansējumu, kas nepārsniedz **3 353 748 euro** (3 344 310 euro pabalsta izmaksai un 9438 euro informācijas sistēmas SAIS funkcionalitātes izmaiņām).

Izstrādājot Ministru kabineta noteikumu grozījumus⁷⁵, lai sakarā ar valsti izsludinātās ārkārtējās situācijas pagarināšanu pabalsta izmaksas periodu pagarinātu līdz 30.06.2020., Labklājības ministrija papildus aplēsa, ka, lai minētajām personu grupām pabalsta izmaksu nodrošinātu līdz 30.06.2020., t.i., 3,5 mēnešus plānoto divu mēnešu vietā, **papildus būs nepieciešami vēl 5 625 984 euro**⁷⁶ (attiecīgi pabalsts būs nepieciešams arī daudz lielākam personu skaitam).

Savukārt, izstrādājot Ministru kabineta noteikumu grozījumus⁷⁷, lai dīkstāves palīdzības pabalstu un piemaksu 50 euro apmērā par katru apgādājamu bērnu līdz 24 gadiem piešķirtu arī **pašnodarbinātām personām, kurām VID ir atteicis dīkstāves pabalstu, Labklājības ministrija aplēsa, ka papildus ir nepieciešami vēl 11 900 euro**⁷⁸, t.i.:

- ❖ dīkstāves palīdzības pabalsta izmaksai 10 710 euro – tika pieņemts, ka pabalsta izmaksai varētu kvalificēties ~1% no 1681 pašnodarbinātas personas, kam līdz 17.05.2020. VID bija atteicis dīkstāves pabalstu, t.i., 17 personas, kurām pabalstu būs nepieciešams izmaksāt par 3,5 mēnešiem;
- ❖ attiecīgi piemaksas **pie dīkstāves palīdzības pabalsta 50 euro apmērā par katru apgādībā esošu bērnu izmaksai** papildus būs nepieciešami 1190 euro (17 personas x 0,4 (vidējais bērnu skaits ģimenē) x 3,5 mēneši).

Abu Ministru kabineta noteikumu grozījumu anotācijās⁷⁹ tika paredzēts, ka aplēstais papildu finansējums – **5 625 984 euro** un **11 900 euro** – tiks piešķirts tikai tad, ja atbalstu nebūs iespējams sniegt no Labklājības ministrijai jau ar Ministru kabineta rīkojumu⁸⁰ piešķirtā finansējuma **3 344 310 euro.**

Lai gan ārkārtējās situācijas laikā tika paplašināts personu loks, kurām ir tiesības uz pabalstu, kā arī pabalsta izmaksas periods tika pagarināts par 1,5 mēnesi, **dīkstāves palīdzības pabalstu un piemaksu pie tā par katru apgādībā esošu bērnu ir saņēmis mazāks personu skaits, nekā plānots, izlietojot vien 50% no sākotnēji plānotā finansējuma jeb 19% no visa aplēstā finansējuma.**

Savukārt informācijas sistēmas SAIS funkcionalitātes izmaiņām bija nepieciešams daudz lielāks cilvēkdienu skaits, nekā plānots: lai nodrošinātu nepieciešamās izmaiņas, tika patērētas 54,23 cilvēkdienas, **kopā izlietojot 24 799 euro jeb par 163% vairāk, nekā sākotnēji plānots.**

	Sākotnēji plānotais personu skaits	Plānotais personu skaits ar grozījumiem	Sākotnēji aplēstais finansējums, euro	Aplēstais finansējums ar grozījumiem, euro	Faktiski piešķirtais finansējums, euro	Faktiskais personu skaits	Izlietotais finansējums, euro
Dīkstāves palīdzības pabalsta saņēmēji, kuriem atteikts dīkstāves pabalsts	6087	9860	2 191 320	6 212 610	1 643 490	5153	1 103 244
Dīkstāves palīdzības pabalsta saņēmēji, kuriem dīkstāves pabalsts ir mazāks par 180 euro	6405	8371	909 510	2 080 194	682 132	3892	487 856
Piemaksas pie dīkstāves palīdzības pabalsta par apgādībā esošu bērnu saņēmēji	2435	3944	243 480	689 390	182 610	885	72 759
SAIS izmaiņu nodrošināšana	-	-	9438	9438	9438		24 799
Kopā	12 492*	18 231*	3 353 748	8 991 632	2 517 670	9045*	1 688 658

* Tikai dīkstāves palīdzības pabalsta saņēmēji.

Revidenti izprot, ka finansējuma pieprasījuma laikā, ņemot vērā izsludināto ārkārtējo situāciju un pastāvošo tiesisko nenoteiktību, nebija iespējams precīzi noteikt, cik personām faktiski būs nepieciešams dīkstāves palīdzības pabalsts, kāds būs tā vidējais apmērs (ņemot vērā, ka pabalsts tiek maksāts arī kā starpība starp iepriekš piešķirto dīkstāves pabalstu) un kāds būs faktiskais pabalsta izmaksas ilgums, kad darbinieks (pašnodarbināta persona) būs dīkstāvē.

Vai VSAA izveidotās kontroles procedūras dīkstāves palīdzības pabalsta un piemaksas pie tā piešķiršanai un izmaksai ir pietiekamas?

Arī dīkstāves palīdzības pabalstu VSAA piešķir, pamatojoties uz VID sniegto informāciju, t.i.:

- ❖ par piešķirtajiem dīkstāves pabalstiem, kas ir nepieciešams, lai dīkstāves palīdzības pabalstu piešķirtu tām personām, kurām dīkstāves pabalsta apmērs ir mazāks par 180 euro;

Lai piešķirtu dīkstāves palīdzības pabalstu šai personu grupai un aprēķinātu pabalsta apmēru, VSAA izmantoja datus, kas no VID tika saņemti katru dienu, lai piešķirtu piemaksu pie dīkstāves pabalsta par katru apgādībā esošu bērnu (skatīt starpziņojuma 1.nodaļu).

- ❖ par personām, kurām ir atteikta dīkstāves pabalsta piešķiršana atbilstoši Ministru kabineta noteikumos⁸¹ paredzētajiem kritērijiem.

Revīzijā VSAA sniedza informāciju, ka datus par darba ņēmējiem, kuriem ir atteikts dīkstāves pabalsts, VSAA no VID saņēma katru dienu. VID sniedza informāciju tikai par tiem darba ņēmējiem, kuriem dīkstāves pabalsta izmaksa tika atteikta atbilstoši Ministru kabineta noteikumos⁸² paredzētajiem kritērijiem, kas dod tiesības saņemt dīkstāves palīdzības pabalstu (t.i., VID rīcībā bija daudz plašāks atteikumu klāsts).

Savukārt ar 04.06.2020., kad VSAA bija pienākums dīkstāves palīdzības pabalstu piešķirt arī pašnodarbinātām personām, kurām atteikts dīkstāves pabalsts, tika pieņemts lēmums, ka VID datus par šīm personām iesniegs elektroniski parakstītā vēstulē, jo šo personu bija maz.

No VID saņemtie dati tika grupēti pēc šādām pazīmēm: atteikts dīkstāves pabalsts vai VID piešķirtais dīkstāves pabalsts ir mazāks par 180 euro mēnesī.

Lai nodrošinātu pabalsta piešķiršanu, VSAA uzturētajā informācijas sistēmā SAIS, kurā tiek piešķirti un administrēti visi VSAA izmaksājami pabalsti un valsts pensijas, tika izveidota jauna pakalpojumu grupa – “L” “Dīkstāves palīdzības pabalsti” ar apakšpakalpojumiem:

- ❖ “L1” dīkstāves palīdzības pabalsts – piešķir un izmaksā 180 euro mēnesī, ja no VID saņemta informācija, ka personai atteikts dīkstāves pabalsts. Gadījumos, kad no VID saņemta informācija, ka personai aprēķinātais dīkstāves pabalsts ir mazāks par 180 euro mēnesī, tad, piešķirot jaunu pakalpojumu, “L1”, izmaksā starpību;
- ❖ “L2” piemaksa pie dīkstāves palīdzības pabalsta – piešķir 50 euro mēnesī par katru apgādībā esošu bērnu vecumā līdz 24 gadiem, par kuru darba ņēmējam tiek piemērots iedzīvotāju ienākuma nodokļa atvieglojums. Piešķir un izmaksā tikai tad, ja VID atteikts dīkstāves pabalsts.

Ar informāciju par apgādībā esošām personām, par kurām personai tiek piemērots iedzīvotāju ienākuma nodokļa atvieglojums, VID ar VSAA apmainās regulāri. Līdz ar to arī par šīs informācijas pareizību un pilnīgumu ir atbildīgs VID, bet VSAA to tikai izmanto, lai atlasītu tos dīkstāves palīdzības pabalsta saņēmējus, kuriem ir tiesības arī uz piemaksu pie dīkstāves palīdzības pabalsta.

Lai nodrošinātu, ka piemaksa pie dīkstāves palīdzības pabalsta par katru apgādībā esošu bērnu netiek piešķirta arī personām, kas to bija jau saņēmušas pie dīkstāves pabalsta (t.i., tajos gadījumos, kad dīkstāves palīdzības pabalsts tiek izmaksāts kā starpība), informācijas sistēmā SAIS tika izveidota papildu kontrole, kas, pamatojoties uz VID datiem par apgādībā esošiem bērniem, par kuriem personai tiek piemērots iedzīvotāju ienākuma nodokļa atvieglojums, pārbaudīja ne tikai klienta tiesības uz šo pakalpojumu, bet arī to, vai piemaksa par vienu un to pašu periodu nav izmaksāta jau iepriekš.

Pakalpojumu grupas izveidi nodrošināja personu apvienība AS “EMERGN” un SIA “DATAKOM Software” noslēgtā līguma⁸³ ietvaros. Par programmatūras funkcionalitātes izmaiņām 11.06.2020. tika parakstīts piegādes nodošanas un pieņemšanas akts Nr.E-11, kas apliecina, ka darbi ir veikti saskaņā ar izmaiņu pieprasījumu SAIS.IP_2020_86 par kopējo summu 22 651 euro.

02.06.2020. izmaiņu pieprasījumā IP.AA-SP.131 tika iekļauts arī problēmu ziņojums Nr.20 29444, ar kuru bija nepieciešams izveidot papildu kontroli piemaksas par apgādībā esošu bērnu izmaksai (pakalpojumam L2).

26.06.2020. ir parakstīts Piegādes nodošanas un pieņemšanas akts Nr.70_ESL par programmatūrā veiktajām izmaiņām par kopējo summu 24 108 euro, tai skaitā 2148 euro

(6,23 cilvēkdienas) par kontroles procedūru izveidošanu pakalpojumam "L2" – piemaksa pie dīkstāves palīdzības pabalsta.

Izmaiņas programmatūrā ir finansētas no speciālās budžeta programmas 04.05.00 "Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras speciālais budžets".

Revīzijā, veicot VSAA iesniegto datu analīzi par dīkstāves palīdzības pabalsta un piemaksas pie dīkstāves palīdzības pabalsta saņēmējiem, nav konstatēts, ka piemaksa par apgādībā esošu bērnu par vienu un to pašu periodu ir piešķirta dubulti – t.i., gan pie dīkstāves pabalsta, gan pie dīkstāves palīdzības pabalsta.

Ņemot vērā iepriekš minēto un to, ka dīkstāves palīdzības pabalsta un piemaksas pie tā piešķiršana un izmaksa tiek veikta informācijas sistēmā SAIS, kurā ir izveidotas kontroles procedūras, un VSAA pieņemtais lēmums par dīkstāves palīdzības pabalstu ir atkarīgs no VID pieņemtajiem lēmumiem (par piešķirto dīkstāves pabalstu un tā apmēru vai atteikumu piešķirt dīkstāves pabalstu atbilstoši Ministru kabineta noteikumos paredzētajiem kritērijiem), revīzijā ir gūta pārliecība, ka, piešķirot dīkstāves palīdzības pabalstu, ir ievēroti Ministru kabineta noteikumi⁸⁴.

Revidenti vērš uzmanību, ka arī šajā gadījumā, tāpat kā par piemaksu pie dīkstāves pabalsta par apgādībā esošu bērnu, nav izprotams, kāpēc dīkstāves palīdzības pabalsta un piemaksas pie tā piešķiršana un izmaksa ir izveidots kā atsevišķs pakalpojums, uzdodot to administrēt VSAA. Faktiski VSAA personām, kurām VID ir piešķīris dīkstāves pabalstu vai arī atteicis tā piešķiršanu pēc noteiktiem kritērijiem, piešķir tikai papildu atbalsta summu, tās piešķiršanai izmantojot VID datus par piešķirtajiem un/vai atteiktajiem dīkstāves pabalstiem un apgādībā esošām personām.

Šāds skaidrojums nav atrodams arī normatīvo aktu izstrādes dokumentos par dīkstāves palīdzības pabalsta un piemaksas pie tā piešķiršanu.

Revidentu vērtējumā, arī šo atbalsta veidu produktīvāk (*izmantojot mazāk resursu, sasniegt to pašu rezultātu*) bija uzdot administrēt VID, iekļaujot to dīkstāves pabalsta saturā un nosakot, ka minimālais dīkstāves pabalsta apmērs ir ne mazāks par 180 euro mēnesī (šādā gadījumā starpības piemaksai nevajadzētu ieviest jaunu atbalsta veidu). Tāpat bija iespējams dīkstāves pabalstu vismaz minimālā apmērā nodrošināt arī tiem darbiniekiem un pašnodarbinātām personām, kam ir atteikts dīkstāves pabalsts, jo pašnodarbināta persona vai arī darba devējs neatbilst Ministru kabineta noteikumos⁸⁵ paredzētajiem kritērijiem.

Revidenti vērš uzmanību, ka citiem atbalsta veidiem, piemēram, Covid-19 seku mazināšanai ieviestajam bezdarbnieka palīdzības pabalstam, ir noteikts minimālais apmērs 180 euro, kas tiek izmaksāts arī tad, ja personai iepriekš piešķirtā bezdarbnieka pabalsta apmērs bija mazāks par 180 euro. Atbalsta sniegšanai, lai sasniegtu noteiktu apmēru, nav veidoti divi atsevišķi pakalpojumi.

Šādā gadījumā tiktu iekonomēti ne tikai valsts budžeta līdzekļi vismaz 24 799 euro apmērā, kas bija nepieciešami atsevišķa pakalpojuma izveidei informācijas sistēmā SAIS, bet arī VID un VSAA resursi, kas bija nepieciešami, lai VID rīcībā esošo informāciju par dīkstāves pabalsta saņēmējiem un/vai atteikumiem piešķirt dīkstāves pabalstu regulāri nodotu VSAA, kā arī VSAA resursi pabalsta administrēšanai un izmaksai.

Revidenti vērš uzmanību, ka, ja dīkstāves palīdzības pabalsts tiktu iekļauts dīkstāves pabalsta saturā, nebūtu pieļauts, ka gadījumā, ja darba devējs vai pašnodarbināta persona dīkstāves

pabalstu ir pieprasījusi nepamatoti, tad darba devējam vai pašnodarbinātai personai ir pienākums atmaksāt tikai piešķirto dīkstāves pabalstu⁸⁶, bet ne dīkstāves palīdzības pabalstu un piemaksu pie tā.

Saskaņā ar VID sniegto informāciju laikā līdz 16.09.2020. nepamatoti piešķirtais dīkstāves pabalsts par kopējo summu 170 444 *euro* ir atmaksāts par 536 personām, no tām:

- ❖ par 312 personām par kopējo summu 104 638 *euro* atmaksa ir veikta labprātīgi bez VID aicinājuma;
- ❖ par 224 personām par kopējo summu 65 806 *euro* – pēc VID aicinājuma atmaksāt nepamatoti piešķirto dīkstāves pabalstu.

Lai pārliecinātos, vai šīm personām par vienu un to pašu periodu nav bijis izmaksāts arī dīkstāves palīdzības pabalsts un piemaksa pie tā, revidenti salīdzināja VID datus ar VSAA datiem par dīkstāves palīdzības pabalstu un piemaksu saņēmējiem un konstatēja, ka no šīm personām **38 personas par to pašu periodu bija saņēmušas arī dīkstāves palīdzības pabalstu (kā starpību starp 180 *euro* un piešķirto dīkstāves pabalstu) par kopējo summu 2936 *euro*.**

Revīzijā VSAA sniedza skaidrojumu, ka viena no šīm personām pēc savas iniciatīvas ir atmaksājusi saņemto dīkstāves palīdzības pabalstu par kopējo summu 8 *euro*.

Tā kā Ministru kabineta noteikumi⁸⁷ neparedz VSAA pienākumu pieprasīt un personas pienākumu atmaksāt saņemto dīkstāves palīdzības pabalstu, tad VSAA neveic un neplāno veikt darbības pārējo dīkstāves palīdzības pabalstu atgūšanai.

	Personu skaits, kuras nepamatoti saņēma dīkstāves pabalstu	VID atmaksātais dīkstāves pabalsts, <i>euro</i>	Personu skaits, kuras nepamatoti saņēma dīkstāves palīdzības pabalstu	Dīkstāves palīdzības pabalsta apmērs, <i>euro</i>	VSAA atmaksātais dīkstāves palīdzības pabalsts, <i>euro</i>
Personas, kas labprātīgi veica dīkstāves pabalsta atmaksu	312	104 638	20	864	8
Personas, kas dīkstāves pabalsta atmaksu veica pēc VID aicinājuma	224	65 806	18	828	0
Kopā	536	170 444	38	1692	8

Revīzijā VID sniedza informāciju, ka līdz 15.09.2020. VID ir uzsākta padziļināta analīze par dīkstāves pabalsta pamatotību vēl 322 personām, kuras, iespējams, dīkstāves pabalstu ir saņēmušas nepamatoti.

Salīdzinot VID un VSAA datus, konstatēts, ka no šīm personām 23 personas ir saņēmušas arī dīkstāves palīdzības pabalstu par kopējo summu 934 *euro*.

Vai piešķirtais finansējums ir izlietots atbilstoši piešķiršanas mērķim?

Ar Ministru kabineta rīkojumu⁸⁸ dīkstāves palīdzības pabalsta un piemaksas pie tā par katru apgādībā esošu bērnu izmaksai Labklājības ministrijai (VSAA) no valsts budžeta programmas 02.00.00

“Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem” tika piešķirts finansējums, kas nepārsniedz 3 353 748 *euro*, tai skaitā 9438 *euro* informācijas sistēmas SAIS funkcionalitātes izmaiņām.

Tā kā pabalsta izmaksas laikā tika paplašināta pabalsta mērķgrupa, kā arī pagarināts pabalsta izmaksas laiks, Labklājības ministrija aplēsa, ka, iespējams, pabalsta izmaksai būs nepieciešami vēl 5 637 798 euro, kurus Labklājības ministrija pieprasīs tikai tad, ja tiks apgūts jau piešķirtais finansējums.

Atbilstoši iepriekš minētajam no plānotajiem 3 353 748 *euro* Finanšu ministrija piešķir⁸⁹ Labklājības ministrijai (VSAA) finansējumu 2 517 670 *euro*.

Tā kā faktiski finansējums bija nepieciešams mazākā apmērā, Ministru kabineta rīkojumā⁹⁰ paredzēto atlikušo finansējumu Labklājības ministrija Finanšu ministrijai nepieprasīja.

Faktiski dīkstāves palīdzības pabalsta un piemaksas pie tā nodrošināšanai izlietoti **1 673 298 euro jeb 66%** no budžeta programmas “Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem” piešķirtā.

Tā kā no budžeta programmas “Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem” piešķirtais finansējums informācijas sistēmas SAIS izmaiņu nodrošināšanai 9438 *euro* apmērā bija nepietiekams un faktiski bija nepieciešami 24 799 *euro*, trūkstošais finansējums 15 361 *euro* apmērā ir finansēts no speciālā budžeta apakšprogrammas 04.05.00 “Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras speciālais budžets”, no kuras tiek finansēti VSAA uzturēšanas izdevumi.

Saskaņā ar VSAA sniegto informāciju piešķirtais, bet neizlietotais finansējums 844 373 *euro* atbilstoši normatīvo aktu⁹¹ prasībām tiks atmaksāts valsts budžetā.

Priekšlikums Ministru kabinetam

Lai nodrošinātu valsts resursu produktīvu izmantošanu, turpmāk, ieviešot jaunus atbalsta veidus un nosakot, kurai institūcijai uzdot administrēt jaunieviesto atbalstu, ir arī jāvērtē, kādi dati būs nepieciešami atbalsta piešķiršanai un kura institūcija atbalstu varēs nodrošināt visproduktīvāk – *izmantojot mazāk resursu, sasniegt to pašu rezultātu*, nepieļaujot, ka viena veida atbalsta administrēšana tiek sadalīta starp vairākām institūcijām.

Revīzijas raksturojums

Revīzijas mērķis

Revīzijas mērķis ir pārbaudīt gada pārskatu – vai Labklājības ministrijas konsolidētais 2020.gada pārskats visos būtiskajos aspektos sniedz skaidru un patiesu priekšstatu par Labklājības ministrijas finansiālo stāvokli, tā izmaiņām un Labklājības ministrijas darbības finansiālajiem rezultātiem un naudas plūsmu gadā, kas noslēdzas 31.12.2020., un vai tas ir sagatavots atbilstoši Latvijas Republikā spēkā esošo normatīvo aktu prasībām.

Revīzijas mērķis ietver pārbaūžu veikšanu par **papildus piešķirto līdzekļu Covid-19 seku novēršanai pieprasījumu pamatotību un faktisko izlietojumu**, ko Valsts kontrole ir izvirzījusi par galveno revīzijas jautājumu 701.starptautiskā revīzijas standarta “Ziņošana par galvenajiem revīzijas jautājumiem neatkarīga revidenta ziņojumā” izpratnē.

Šajā starpziņojumā ir apkopota informācija par veiktajām pārbaudēm Labklājības ministrijā un tās padotības iestādē VSAA par **papildus piešķirto līdzekļu Covid-19 seku novēršanai pieprasījumu pamatotību un faktisko izlietojumu** diviem atbalsta pasākumiem – piemaksas pie dīkstāves pabalsta 50 *euro* apmērā par katru apgādībā esošu bērnu un dīkstāves palīdzības pabalsta un piemaksas pie tā izmaksai.

Juridiskais pamatojums

Pārbaudes veiktas un starpziņojums sagatavots finanšu revīzijā “Par Labklājības ministrijas 2020.gada pārskata sagatavošanas pareizību” (Valsts kontroles Trešā revīzijas departamenta 18.05.2020. revīzijas grafiks Nr.2.4.1-18/2020) un pamatojoties uz Valsts kontroles likuma 3. panta 3.punkta c) apakšpunktu.

Revidentu atbildība

Valsts kontrole ir atbildīga par revīzijas vadību, pārraudzību, veikšanu, starpziņojuma sagatavošanu, kas pamatojas uz revīzijas laikā gūtiem atbilstošiem, pietiekamiem un ticamiem revīzijas pierādījumiem. Revīzija veikta saskaņā ar Latvijas Republikā atzītiem starptautiskajiem revīzijas standartiem. Saskaņā ar šiem standartiem revīzijas grupa ievēro ētikas prasības un pārbaudi plāno un veic, lai iegūtu pietiekamu pārlicību, ka papildus piešķirto līdzekļu Covid-19 seku novēršanai pieprasījums ir pamatots un faktiskais izlietojums atbilst piešķiruma mērķim.

Labklājības ministrijas atbildība

Labklājības ministrija ir atbildīga par to, lai nodrošinātu, ka papildus piešķirto līdzekļu Covid-19 seku novēršanai pieprasījums ir pamatots un faktiskais izlietojums atbilst piešķiruma mērķim.

Revīzijas apjoms

Revīzijā Valsts kontrole veica pārbaudes procedūras par laiku no 12.03.2020. līdz 31.07.2020. Labklājības ministrijai nepieciešamo finansējumu divām aktivitātēm, kuru nodrošināšanai Labklājības ministrijai kopā no valsts budžeta programmas 02.00.00 “Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem” ir piešķirts papildu finansējums 6 262 028 *euro*.

Šajā starpziņojumā norādītā informācija par galveno revīzijas jautājumu – papildus piešķirto līdzekļu Covid-19 seku novēršanai pieprasījumu pamatotība un faktiskais izlietojums – apkopotā veidā tiks iekļauta arī Valsts kontroles ziņojumā un atzinumā par Labklājības ministrijas 2020.gada pārskata sagatavošanas pareizību, kā arī tiks izmantota finanšu revīzijā par “Par Latvijas Republikas 2020.gada pārskatu par valsts budžeta izpildi un par pašvaldību budžetiem”.

Sektora vadītāja

I.Pīpiķe

Departamenta direktore

I.Vārava

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI
PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO
PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

Atsauces

¹ Starptautiskos revīzijas standartus finanšu revīziju jomā izmanto arī Starptautiskās Augstāko revīzijas iestāžu organizācija (INTOSAI), tāpēc tie ir saistoši Valsts kontrolei, kas veic revīzijas saskaņā ar starptautiskajiem publiskā sektora revīzijas standartiem.

² Ministru kabineta 12.03.2020. rīkojums Nr.103 "Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu".

³ Valsts prezidenta 23.03.2020. paziņojums Nr.8 "Valsts konstitucionālo orgānu darbības pamatprincipi ārkārtējā situācijā".

⁴ Finanšu ministrijas informatīvais ziņojums par Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda finansējuma pārdalēm un risinājumiem Covid-19 seku mazināšanai, izskatīts Ministru kabineta 19.05.2020. sēdē.

⁵ Ministru kabineta 01.04.2020. rīkojums Nr.141 "Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas "Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem"", Ministru kabineta 09.04.2020. rīkojums Nr.175 "Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas "Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem"", Ministru kabineta 16.04.2020. rīkojums Nr.178 "Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas "Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem"", Ministru kabineta 30.04.2020. rīkojums Nr.236 "Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas "Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem"", Ministru kabineta 05.05.2020. rīkojums Nr.238 "Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas "Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem"", Ministru kabineta 20.05.2020. rīkojums Nr.276 "Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas "Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem"", Ministru kabineta 20.05.2020. rīkojums Nr.277 "Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas "Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem"", Ministru kabineta 30.06.2020. rīkojums Nr.368 "Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas "Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem"", Ministru kabineta 30.07.2020. rīkojums Nr.399 "Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas "Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem"", Ministru kabineta 26.08.2020. rīkojums Nr.472 "Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas "Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem"", kā arī Ministru kabineta 29.09.2020. rīkojums Nr.575 "Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas "Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem"".

⁶ Izdevumu segšanai pašvaldībām 50% apmērā pabalsta krīzes situācijā izmaksai, vecāku pabalsta izmaksas turpinājumam, piemaksas pie dīkstāves pabalsta par katru apgādībā esošu bērnu izmaksai, dīkstāves palīdzības pabalsta un piemaksas pie dīkstāves palīdzības pabalsta par katru apgādībā esošu bērnu izmaksai, bezdarbnieka palīdzības pabalsta izmaksai, Sociālās apdrošināšanas informācijas sistēmas (SAIS) funkcionalitātes nodrošināšanai, lai izmaksātu vienreizējo piemaksu pie ģimenes valsts pabalsta par bērnu invalīdu, bērna kopšanas pabalsta par bērnu vecumā no pusotra līdz diviem gadiem apmēra palielināšanai, jaunā speciālista pabalsta izmaksai, lai nodrošinātu Covid-19 izplatības un masveida inficēšanās gadījumu novēršanu un saslimšanas risku mazināšanu Labklājības ministrijas pakļautībā esošajos valsts sociālās aprūpes centros, kā arī stipendiju skaita un apmēra palielināšanai pirmā līmeņa profesionālās augstākās izglītības (koledžas) izglītojamajiem Sociālās integrācijas valsts aģentūrā un Sociālās integrācijas valsts aģentūras pedagogu minimālās algas likmes paaugstināšanai līdz 790 euro (ar 01.09.2020.).

⁷ Izdevumu segšanai pašvaldībām 50% apmērā pabalsta krīzes situācijā izmaksai, vecāku pabalsta izmaksas turpinājumam, piemaksas pie dīkstāves pabalsta par katru apgādībā esošu bērnu izmaksai, dīkstāves palīdzības pabalsta un piemaksas pie dīkstāves palīdzības pabalsta par katru apgādībā esošu bērnu izmaksai, bezdarbnieka palīdzības pabalsta izmaksai, Sociālās apdrošināšanas informācijas sistēmas (SAIS) funkcionalitātes nodrošināšanai, lai izmaksātu vienreizējo piemaksu pie ģimenes valsts pabalsta par bērnu invalīdu, bērna kopšanas pabalsta par bērnu vecumā no pusotra līdz diviem gadiem apmēra palielināšanai, jaunā speciālista pabalsta izmaksai, kā arī lai nodrošinātu Covid-19 izplatības un masveida inficēšanās gadījumu novēršanu un saslimšanas risku mazināšanu Labklājības ministrijas pakļautībā esošajos valsts sociālās aprūpes centros.

⁸ Ministru kabineta 16.04.2020. rīkojums Nr.178 "Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas "Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem"" un Ministru kabineta 30.04.2020. rīkojums Nr.236 "Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas "Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem"".

⁹ No valsts budžeta programmas "Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem" kopā ir izlietoti 3 256 671 euro, bet Labklājības ministrijai no jau piešķirtā finansējuma likumā "Par valsts budžetu 2020.gadam" – 21 211 euro.

¹⁰ Ministru kabineta 16.04.2020. rīkojums Nr.178 "Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas "Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem"" un Ministru kabineta 30.04.2020. rīkojums Nr.236 "Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas "Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem"".

¹¹ Ministru kabineta 28.12.2010. noteikumu Nr.1220 "Asignējumu piešķiršanas un izpildes kārtība" 50.punkts.

¹² Ministru kabineta 26.03.2020. noteikumu Nr.165 “Noteikumi par Covid-19 izraisītās krīzes skartiem darba devējiem, kuri kvalificējas dīkstāves pabalstam un nokavēto nodokļu maksājumu samaksas sadalei termiņos vai atlikšanai uz laiku līdz trim gadiem” 17.¹punkts (spēkā no 10.04.2020.), Ministru kabineta 31.03.2020. noteikumu Nr.179 “Noteikumi par dīkstāves pabalstu pašnodarbinātām personām, kuras skārusi Covid-19 izplatība” 14.¹punkts (spēkā no 24.04.2020.) un Ministru kabineta 23.04.2020. noteikumi Nr.236 “Noteikumi par dīkstāves palīdzības pabalstu darbaņēmējiem un pašnodarbinātajām personām, kuras skārusi Covid-19 izplatība”.

¹³ Ministru kabineta 26.03.2020. noteikumu Nr.165 “Noteikumi par Covid-19 izraisītās krīzes skartiem darba devējiem, kuri kvalificējas dīkstāves pabalstam un nokavēto nodokļu maksājumu samaksas sadalei termiņos vai atlikšanai uz laiku līdz trim gadiem” 12.punkts un Ministru kabineta 31.03.2020. noteikumu Nr.179 “Noteikumi par dīkstāves pabalstu pašnodarbinātām personām, kuras skārusi Covid-19 izplatība” 10.16., 10.16.¹ un 10.17.apakšpunkts.

¹⁴ Ministru kabineta 26.03.2020. noteikumu Nr.165 “Noteikumi par Covid-19 izraisītās krīzes skartiem darba devējiem, kuri kvalificējas dīkstāves pabalstam un nokavēto nodokļu maksājumu samaksas sadalei termiņos vai atlikšanai uz laiku līdz trim gadiem” 15. punkts un Ministru kabineta 31.03.2020. noteikumu Nr.179 “Noteikumi par dīkstāves pabalstu pašnodarbinātām personām, kuras skārusi Covid-19 izplatība” 12.punkts.

¹⁵ Ministru kabineta 26.03.2020. noteikumi Nr.165 “Noteikumi par Covid-19 izraisītās krīzes skartiem darba devējiem, kuri kvalificējas dīkstāves pabalstam un nokavēto nodokļu maksājumu samaksas sadalei termiņos vai atlikšanai uz laiku līdz trim gadiem”, Ministru kabineta 31.03.2020. noteikumi Nr.179 “Noteikumi par dīkstāves pabalstu pašnodarbinātām personām, kuras skārusi Covid-19 izplatība” un Ministru kabineta 23.04.2020. noteikumi Nr.236 “Noteikumi par dīkstāves palīdzības pabalstu darbaņēmējiem un pašnodarbinātajām personām, kuras skārusi Covid-19 izplatība”.

¹⁶ Ministru kabineta 26.03.2020. noteikumu Nr.165 “Noteikumi par Covid-19 izraisītās krīzes skartiem darba devējiem, kuri kvalificējas dīkstāves pabalstam un nokavēto nodokļu maksājumu samaksas sadalei termiņos vai atlikšanai uz laiku līdz trim gadiem” (spēkā no 28.03.2020.) 2.punkts un Ministru kabineta 24.03.2020. noteikumu Nr.152 “Noteikumi par dīkstāves pabalstu darbiniekiem, kurus skar Covid-19 izplatība” (spēkā līdz 10.04.2020.) 2.punkts.

¹⁷ Ministru kabineta 26.03.2020. noteikumi Nr.165 “Noteikumi par Covid-19 izraisītās krīzes skartiem darba devējiem, kuri kvalificējas dīkstāves pabalstam un nokavēto nodokļu maksājumu samaksas sadalei termiņos vai atlikšanai uz laiku līdz trim gadiem” (spēkā no 26.03.2020.) un Ministru kabineta 24.03.2020. noteikumi Nr.152 “Noteikumi par dīkstāves pabalstu darbiniekiem, kurus skar Covid-19 izplatība” (spēkā līdz 10.04.2020.).

¹⁸ Ministru kabineta 31.03.2020. noteikumi Nr.179 “Noteikumi par dīkstāves pabalstu pašnodarbinātām personām, kuras skārusi Covid-19 izplatība” (spēkā no 03.04.2020.).

¹⁹ Ministru kabineta 26.03.2020. noteikumu Nr.165 “Noteikumi par Covid-19 izraisītās krīzes skartiem darba devējiem, kuri kvalificējas dīkstāves pabalstam un nokavēto nodokļu maksājumu samaksas sadalei termiņos vai atlikšanai uz laiku līdz trim gadiem” (spēkā no 28.03.2020.) 2.punkts, Ministru kabineta 24.03.2020. noteikumu Nr.152 “Noteikumi par dīkstāves pabalstu darbiniekiem, kurus skar Covid-19 izplatība” (spēkā līdz 10.04.2020.) 2.punkts un Ministru kabineta 31.03.2020. noteikumu Nr.179 “Noteikumi par dīkstāves pabalstu pašnodarbinātām personām, kuras skārusi Covid-19 izplatība” 3.punkts (redakcijā, kas bija spēkā līdz 08.05.2020.).

²⁰ Ministru kabineta 07.05.2020. noteikumi Nr.269 “Grozījumi Ministru kabineta 2020.gada 26.marta noteikumos Nr.165 “Noteikumi par Covid-19 izraisītās krīzes skartiem darba devējiem, kuri kvalificējas dīkstāves pabalstam un nokavēto nodokļu maksājumu samaksas sadalei termiņos vai atlikšanai uz laiku līdz trim gadiem”” un Ministru kabineta 07.05.2020. noteikumi Nr.271 “Grozījums Ministru kabineta 2020.gada 31.marta noteikumos Nr.179 “Noteikumi par dīkstāves pabalstu pašnodarbinātām personām, kuras skārusi Covid-19 izplatība””.

²¹ Ministru kabineta 09.04.2020. noteikumi Nr.205 “Grozījumi Ministru kabineta 2020.gada 26.marta noteikumos Nr.165 “Noteikumi par Covid-19 izraisītās krīzes skartiem darba devējiem, kuri kvalificējas dīkstāves pabalstam un nokavēto nodokļu maksājumu samaksas sadalei termiņos vai atlikšanai uz laiku līdz trim gadiem”” (spēkā no 10.04.2020.).

²² Ministru kabineta 23.04.2020. noteikumi Nr.234 “Grozījumi Ministru kabineta 2020.gada 31.marta noteikumos Nr.179 “Noteikumi par dīkstāves pabalstu pašnodarbinātām personām, kuras skārusi Covid-19 izplatība”” (spēkā no 24.04.2020.).

²³ Likuma “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” 13.panta pirmās daļas 1.punktā noteikts, ka nodokļa atvieglojums tiek piemērots par nepilngadīgu bērnu, kā arī par bērnu, kamēr viņš turpina vispārējās, profesionālās, augstākās vai speciālās izglītības iegūšanu, bet ne ilgāk kā līdz 24 gadu vecuma sasniegšanai.

²⁴ Ministru kabineta 16.04.2020. rīkojums Nr.178 “Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas “Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem””.

²⁵ Kultūras ministrijas 22.04.2020. izstrādātais Ministru kabineta noteikumu projekta “Grozījumi Ministru kabineta 2020.gada 31.marta noteikumos Nr.179 “Noteikumi par dīkstāves pabalstu pašnodarbinātām personām, kuras skārusi Covid-19 izplatība”” sākotnējās ietekmes novērtējuma ziņojums (anotācija).

²⁶ Ministru kabineta 26.03.2020. noteikumu Nr.165 “Noteikumi par Covid-19 izraisītās krīzes skartiem darba devējiem, kuri kvalificējas dīkstāves pabalstam un nokavēto nodokļu maksājumu samaksas sadalei termiņos vai atlikšanai uz laiku līdz trim gadiem” 2.punkts un Ministru kabineta 31.03.2020. noteikumu Nr.179 “Noteikumi par dīkstāves pabalstu pašnodarbinātām personām, kuras skārusi Covid-19 izplatība” 3.punkts.

²⁷ Piemaksas par apgādībā esošu bērnu vecumā līdz 24 gadiem izmaksai – 1 583 374 *euro* un informācijas sistēmas SAIS funkcionalitātes izmaiņām – 5858 *euro*.

²⁸ http://data1.csb.gov.lv/pxweb/lv/sociala/sociala_ms_sastavs/MVG020.px/table/tableViewLayout1/

²⁹ Ikvienā Eiropas Savienības dalībvalstī katru gadu atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (EK) Nr.1177/2003 (16.06.2003.) par Kopienas statistiku attiecībā uz ienākumiem un dzīves apstākļiem un vienotai metodoloģijai tiek veikts apsekojums “Eiropas Savienības statistika par ienākumiem un dzīves apstākļiem” (The European Union Statistics on Income and Living Conditions).

³⁰ Ministru kabineta 16.04.2020. rīkojums Nr.178 “Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas “Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem””.

³¹ Ministru kabineta 28.12.2010. noteikumu Nr.1220 “Asignējumu piešķiršanas un izpildes kārtība” 50.punkts.

³² Ministru kabineta 26.03.2020. noteikumu Nr.165 “Noteikumi par Covid-19 izraisītās krīzes skartiem darba devējiem, kuri kvalificējas dīkstāves pabalstam un nokavēto nodokļu maksājumu samaksas sadalei termiņos vai atlikšanai uz laiku līdz trim gadiem” 17.¹ punkts (spēkā no 10.04.2020.) un Ministru kabineta 31.03.2020. noteikumu Nr.179 “Noteikumi par dīkstāves pabalstu pašnodarbinātām personām, kuras skārusi Covid-19 izplatība” 14.¹ punkts (spēkā no 24.04.2020.).

³³ Ministru kabineta 09.04.2020. noteikumu Nr.205 “Grozījumi Ministru kabineta 2020.gada 26.marta noteikumos Nr.165 “Noteikumi par Covid-19 izraisītās krīzes skartiem darba devējiem, kuri kvalificējas dīkstāves pabalstam un nokavēto nodokļu maksājumu samaksas sadalei termiņos vai atlikšanai uz laiku līdz trim gadiem”” sākotnējās ietekmes novērtējuma ziņojuma (anotācijas) 6.punkts.

³⁴ http://data1.csb.gov.lv/pxweb/lv/sociala/sociala_ms_sastavs/MVG020.px/table/tableViewLayout1/

³⁵ Finansējuma pieprasījuma izstrādes laikā Ministru kabineta 26.03.2020. noteikumi Nr.165 paredzēja, ka dīkstāves periods, par kuru var tikt pieprasīts dīkstāves pabalsts, ir no 14.03.2020. līdz 14.05.2020., bet ne ilgāk, kā ir spēkā Ministru kabineta lēmums par ārkārtējo situāciju.

³⁶ Kultūras ministrijas 22.04.2020. izstrādātais Ministru kabineta noteikumu projekta “Grozījumi Ministru kabineta 2020.gada 31.marta noteikumos Nr.179 “Noteikumi par dīkstāves pabalstu pašnodarbinātām personām, kuras skārusi Covid-19 izplatība”” sākotnējās ietekmes novērtējuma ziņojums (anotācija).

³⁷ Ministru kabineta 24.03.2020. noteikumu Nr.152 “Noteikumi par dīkstāves pabalstu darbiniekiem, kurus skar Covid-19 izplatība” (spēkā līdz 09.04.2020.) 2.punkts, Ministru kabineta 26.03.2020. noteikumu Nr.165 “Noteikumi par Covid-19 izraisītās krīzes skartiem darba devējiem, kuri kvalificējas dīkstāves pabalstam un nokavēto nodokļu maksājumu samaksas sadalei termiņos vai atlikšanai uz laiku līdz trim gadiem” 2.punkts un Ministru kabineta 31.03.2020. noteikumu Nr.179 “Noteikumi par dīkstāves pabalstu pašnodarbinātām personām, kuras skārusi Covid-19 izplatība” 3.punkts.

³⁸ http://data1.csb.gov.lv/pxweb/lv/sociala/sociala_ms_sastavs/MVG020.px/table/tableViewLayout1/

³⁹ Ikvienā Eiropas Savienības dalībvalstī katru gadu atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (EK) Nr.1177/2003 (16.06.2003.) par Kopienas statistiku attiecībā uz ienākumiem un dzīves apstākļiem un vienotai metodoloģijai tiek veikts apsekojums “Eiropas Savienības statistika par ienākumiem un dzīves apstākļiem” (The European Union Statistics on Income and Living Conditions).

⁴⁰ Ministru kabineta 26.03.2020. noteikumu Nr.165 “Noteikumi par Covid-19 izraisītās krīzes skartiem darba devējiem, kuri kvalificējas dīkstāves pabalstam un nokavēto nodokļu maksājumu samaksas sadalei termiņos vai atlikšanai uz laiku līdz trim gadiem” 17.¹ punkts un Ministru kabineta 31.03.2020. noteikumu Nr.179 “Noteikumi par dīkstāves pabalstu pašnodarbinātām personām, kuras skārusi Covid-19 izplatība” 14.¹ punkts.

⁴¹ Starp Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūru un personu apvienību AS “Exigen Services Latvia” un SIA “Datakom” 29.06.2017. noslēgtais sadarbības līgums “Par SAIS un ISS programmatūras uzturēšanu laikā no 2017.gada līdz 2021.gadam” (iepirkuma identifikācijas Nr.VSAA-2017/12).

⁴² 26.06.2020. ir parakstīts Piegādes nodošanas un pieņemšanas akts Nr.70_ESL par programmatūrā veiktajām izmaiņām par kopējo summu 24 108,46 *euro*, tajā skaitā par 8883 *euro* par divu jaunu pakalpojumu izveidošanu (vecāku pabalsta turpinājums un piemaksa pie dīkstāves pabalsta). No VSAA iesniegtajiem dokumentiem (problēmu ziņojums Nr.20_25534) nevar precīzi pateikt, cik cilvēkdienu ir patērēts katra pakalpojuma izstrādei, jo pakalpojumu izveide ir pieprasīta vienā problēmu ziņojumā, kurā ir norādīts kopējais cilvēkdienu skaits. Tāpēc revidenti pieņēma kopējās patērētās cilvēkdienas un izmaksas dalīt uz pusēm.

⁴³ Ministru kabineta 24.03.2020. noteikumu Nr.152 “Noteikumi par dīkstāves pabalstu darbiniekiem, kurus skar Covid-19 izplatība” (spēkā līdz 10.04.2020.), Ministru kabineta 26.03.2020. noteikumi Nr.165 “Noteikumi par Covid-19 izraisītās krīzes skartiem darba devējiem, kuri kvalificējas dīkstāves pabalstam un nokavēto nodokļu maksājumu samaksas sadalei termiņos vai atlikšanai uz laiku līdz trim gadiem” (spēkā no 28.03.2020.) un Ministru

kabineta 31.03.2020. noteikumi Nr.179 "Noteikumi par dīkstāves pabalstu pašnodarbinātām personām, kuras skārusi Covid-19 izplatība" (spēkā no 03.04.2020.).

⁴⁴ Likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 6.pants un Ministru kabineta 04.06.2013. noteikumi Nr.304 "Kārtība, kādā piešķirama algas nodokļa grāmatiņa".

⁴⁵ Ministru kabineta 26.03.2020. noteikumu Nr.165 "Noteikumi par Covid-19 izraisītās krīzes skartiem darba devējiem, kuri kvalificējas dīkstāves pabalstam un nokavēto nodokļu maksājumu samaksas sadalei termiņos vai atlikšanai uz laiku līdz trim gadiem" 17.¹punkts (redakcijā, kas ir spēkā no 10.04.2020.) un Ministru kabineta 31.03.2020. noteikumu Nr.179 "Noteikumi par dīkstāves pabalstu pašnodarbinātām personām, kuras skārusi Covid-19 izplatība" 14.¹punkts (redakcijā, kas ir spēkā no 24.04.2020.).

⁴⁶ Ministru kabineta 26.03.2020. noteikumu Nr.165 "Noteikumi par Covid-19 izraisītās krīzes skartiem darba devējiem, kuri kvalificējas dīkstāves pabalstam un nokavēto nodokļu maksājumu samaksas sadalei termiņos vai atlikšanai uz laiku līdz trim gadiem" 15.punkts un Ministru kabineta 31.03.2020. noteikumu Nr.179 "Noteikumi par dīkstāves pabalstu pašnodarbinātām personām, kuras skārusi Covid-19 izplatība" 12.punkts.

⁴⁷ Ministru kabineta 26.03.2020. noteikumi Nr.165 "Noteikumi par Covid-19 izraisītās krīzes skartiem darba devējiem, kuri kvalificējas dīkstāves pabalstam un nokavēto nodokļu maksājumu samaksas sadalei termiņos vai atlikšanai uz laiku līdz trim gadiem" un Ministru kabineta 31.03.2020. noteikumi Nr.179 "Noteikumi par dīkstāves pabalstu pašnodarbinātām personām, kuras skārusi Covid-19 izplatība".

⁴⁸ Ministru kabineta 16.04.2020. rīkojums Nr.178 "Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas "Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem"".

⁴⁹ Kultūras ministrijas 22.04.2020. izstrādātais Ministru kabineta noteikumu projekta "Grozījumi Ministru kabineta 2020.gada 31.marta noteikumos Nr.179 "Noteikumi par dīkstāves pabalstu pašnodarbinātām personām, kuras skārusi Covid-19 izplatība"" sākotnējās ietekmes novērtējuma ziņojums (anotācija).

⁵⁰ Ministru kabineta 16.04.2020. rīkojuma projekta Nr.178 "Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas "Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem"" sākotnējās ietekmes novērtējuma ziņojuma (anotācijas) 6.punkts.

⁵¹ Ministru kabineta 16.04.2020. rīkojuma projekta Nr.178 "Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas "Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem"" sākotnējās ietekmes novērtējuma ziņojuma (anotācijas) 6.punkts.

⁵² Finanšu ministrijas 21.04.2020. rīkojums Nr.132 "Par līdzekļu piešķiršanu" un 16.06.2020. rīkojums Nr.205 "Par līdzekļu piešķiršanu".

⁵³ Ministru kabineta 16.04.2020. rīkojums Nr.178 "Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas "Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem"".

⁵⁴ Ministru kabineta 28.12.2010. noteikumu Nr.1220 "Asignējumu piešķiršanas un izpildes kārtība" 50.punkts.

⁵⁵ Ministru kabineta 23.04.2020. noteikumi Nr.236 "Noteikumi par dīkstāves palīdzības pabalstu darba ņēmējiem un pašnodarbinātajām personām, kuras skārusi Covid-19 izplatība" (spēkā no 30.04.2020.).

⁵⁶ Ministru kabineta 23.04.2020. noteikumu Nr.236 "Noteikumi par dīkstāves palīdzības pabalstu darba ņēmējiem un pašnodarbinātajām personām, kuras skārusi Covid-19 izplatība" 3.punkts.

⁵⁷ Ministru kabineta 26.03.2020. noteikumi Nr.165 "Noteikumi par Covid-19 izraisītās krīzes skartiem darba devējiem, kuri kvalificējas dīkstāves pabalstam un nokavēto nodokļu maksājumu samaksas sadalei termiņos vai atlikšanai uz laiku līdz trim gadiem".

⁵⁸ Ministru kabineta 31.03.2020. noteikumi Nr.179 "Noteikumi par dīkstāves pabalstu pašnodarbinātām personām, kuras skārusi Covid-19 izplatība".

⁵⁹ Ministru kabineta 02.06.2020. noteikumi Nr.331 "Grozījumi Ministru kabineta 2020.gada 23.aprīļa noteikumos Nr.236 "Noteikumi par dīkstāves palīdzības pabalstu darba ņēmējiem un pašnodarbinātajām personām, kuras skārusi Covid-19 izplatība"" (spēkā no 04.06.2020.).

⁶⁰ Ministru kabineta 23.04.2020. noteikumu Nr.236 "Noteikumi par dīkstāves palīdzības pabalstu darba ņēmējiem un pašnodarbinātajām personām, kuras skārusi Covid-19 izplatība" projekta "Noteikumi par dīkstāves palīdzības pabalstu darba ņēmējiem un pašnodarbinātajiem, kurus skārusi Covid-19 izplatība" sākotnējās ietekmes novērtējuma ziņojums (anotācija).

⁶¹ 40% no 2017.gada māsaiņniecību rīcībā esošo ienākumu mediānas vienam ekvivalentajam patērētājam.

⁶² Izņemot nestrādājošām darbspējīgām personām, ja tās neatbilst Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 37.panta pirmās daļas nosacījumiem.

⁶³ Piemērojama ekvivalences skala 1; 0,7; 0,7, paredzot, ka trūcīgas personas atbilstošā ienākumu līmeni māsaiņniecībai noteikšanā pirmajai personai tiek piemērots koeficients 1, savukārt nākamajiem māsaiņniecības locekļiem, pieaugušajiem un bērniem, tiek piemērots koeficients 0,7 (patēriņš 70% apmērā no pirmā māsaiņniecības locekļa). Koeficients 0,7 tiek piemērots arī pirmajai personai māsaiņniecībā, ja tā ir darbspējas vecumā, bet nav nodarbināta un neatbilst šādiem kritērijiem: personai ir noteikta invaliditāte, persona atrodas bērna kopšanas atvaļinājumā, persona ir pensijas vecumā, personai ir studējošā statuss.

⁶⁴ Ministru kabineta 23.04.2020. noteikumu Nr.236 “Noteikumi par dīkstāves palīdzības pabalstu darbaņēmējiem un pašnodarbinātajām personām, kuras skārusi Covid-19 izplatība” 4.punkts (redakcijā, kas bija spēkā līdz 08.05.2020.).

⁶⁵ Ministru kabineta 07.05.2020. noteikumi Nr.272 “Grozījums Ministru kabineta 2020.gada 23.aprīļa noteikumos Nr.236 “Noteikumi par dīkstāves palīdzības pabalstu darbaņēmējiem un pašnodarbinātajām personām, kuras skārusi Covid-19 izplatība””.

⁶⁶ Ministru kabineta 23.04.2020. noteikumu Nr.236 “Noteikumi par dīkstāves palīdzības pabalstu darbaņēmējiem un pašnodarbinātajām personām, kuras skārusi Covid-19 izplatība” 7.punkts.

⁶⁷ Ministru kabineta 30.04.2020. rīkojums Nr.236 “Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas “Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem””.

⁶⁸ Ministru kabineta 23.04.2020. noteikumu Nr.236 “Noteikumi par dīkstāves palīdzības pabalstu darbaņēmējiem un pašnodarbinātajām personām, kuras skārusi Covid-19 izplatība” 4.punkts.

⁶⁹ Sākotnēji tika aplēsts, ka pabalsta nodrošināšanai būs nepieciešami 3 344 310 *euro*, kas arī tika iekļauti Ministru kabineta 30.04.2020. rīkojumā Nr.236 “Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas “Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem””. Izstrādājot Ministru kabineta noteikumu grozījumus, lai sakarā ar valstī izsludinātās ārkārtējās situācijas pagarināšanu pabalsta izmaksas periodu pagarinātu līdz 30.06.2020., Labklājības ministrija aplēsa, ka papildus būs nepieciešami vēl 5 625 984 *euro*. Savukārt, izstrādājot Ministru kabineta noteikumu grozījumus, lai dīkstāves palīdzības pabalstu un piemaksu par katru apgādājamo bērnu piešķirtu arī pašnodarbinātām personām, kurām VID ir atteicis dīkstāves pabalstu, Labklājības ministrija aplēsa, ka papildus ir nepieciešami vēl 11 900 *euro*.

⁷⁰ Ministru kabineta 30.04.2020. rīkojums Nr.236 “Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas “Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem””.

⁷¹ Ministru kabineta 28.12.2010. noteikumu Nr.1220 “Asignējumu piešķiršanas un izpildes kārtība” 50.punkts.

⁷² Ministru kabineta 23.04.2020. noteikumi Nr.236 “Noteikumi par dīkstāves palīdzības pabalstu darbaņēmējiem un pašnodarbinātajām personām, kuras skārusi Covid-19 izplatība”.

⁷³ http://data1.csb.gov.lv/pxweb/lv/sociala/sociala_ms_sastavs/MVG020.px/table/tableViewLayout1/

⁷⁴ Ministru kabineta 30.04.2020. rīkojums Nr.236 “Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas “Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem””.

⁷⁵ Ministru kabineta 07.05.2020. noteikumi Nr.272 “Grozījums Ministru kabineta 2020.gada 23.aprīļa noteikumos Nr.236 “Noteikumi par dīkstāves palīdzības pabalstu darbaņēmējiem un pašnodarbinātajām personām, kuras skārusi Covid-19 izplatība””.

⁷⁶ Ministru kabineta 07.05.2020. noteikumu Nr.272 “Grozījums Ministru kabineta 2020.gada 23.aprīļa noteikumos Nr.236 “Noteikumi par dīkstāves palīdzības pabalstu darbaņēmējiem un pašnodarbinātajām personām, kuras skārusi Covid-19 izplatība”” sākotnējās ietekmes novērtējums (anotācija).

⁷⁷ Ministru kabineta 02.06.2020. noteikumi Nr.331 “Grozījumi Ministru kabineta 2020.gada 23.aprīļa noteikumos Nr.236 “Noteikumi par dīkstāves palīdzības pabalstu darbaņēmējiem un pašnodarbinātajām personām, kuras skārusi Covid-19 izplatība””.

⁷⁸ Ministru kabineta 02.06.2020. noteikumu Nr.331 “Grozījumi Ministru kabineta 2020.gada 23.aprīļa noteikumos Nr.236 “Noteikumi par dīkstāves palīdzības pabalstu darbaņēmējiem un pašnodarbinātajām personām, kuras skārusi Covid-19 izplatība”” sākotnējās ietekmes novērtējuma ziņojums (anotācija).

⁷⁹ Ministru kabineta 07.05.2020. noteikumu Nr.272 “Grozījums Ministru kabineta 2020.gada 23.aprīļa noteikumos Nr.236 “Noteikumi par dīkstāves palīdzības pabalstu darbaņēmējiem un pašnodarbinātajām personām, kuras skārusi Covid-19 izplatība”” sākotnējās ietekmes novērtējums (anotācija) un Ministru kabineta 02.06.2020. noteikumu Nr.331 “Grozījumi Ministru kabineta 2020.gada 23.aprīļa noteikumos Nr.236 “Noteikumi par dīkstāves palīdzības pabalstu darbaņēmējiem un pašnodarbinātajām personām, kuras skārusi Covid-19 izplatība”” sākotnējās ietekmes novērtējuma ziņojums (anotācija).

⁸⁰ Ministru kabineta 30.04.2020. rīkojums Nr.236 “Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas “Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem””.

⁸¹ Ministru kabineta 26.03.2020. noteikumu Nr.165 “Noteikumi par Covid-19 izraisītās krīzes skartiem darba devējiem, kuri kvalificējas dīkstāves pabalstam un nokavēto nodokļu maksājumu samaksas sadalei termiņos vai atlikšanai uz laiku līdz trim gadiem” 12.punkts un Ministru kabineta 31.03.2020. noteikumu Nr.179 “Noteikumi par dīkstāves pabalstu pašnodarbinātām personām, kuras skārusi Covid-19 izplatība” 10.16., 10.16.¹ un 10.17.apakšpunkts.

⁸² Ministru kabineta 26.03.2020. noteikumu Nr.165 “Noteikumi par Covid-19 izraisītās krīzes skartiem darba devējiem, kuri kvalificējas dīkstāves pabalstam un nokavēto nodokļu maksājumu samaksas sadalei termiņos vai atlikšanai uz laiku līdz trim gadiem” 12.punkts un Ministru kabineta 31.03.2020. noteikumu Nr.179 “Noteikumi par dīkstāves pabalstu pašnodarbinātām personām, kuras skārusi Covid-19 izplatība” 10.16., 10.16.¹ un 10.17.apakšpunkts.

⁸³ Starp Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūru un personu apvienību AS "EMERGN" un SIA "DATAKOM Software" 16.12.2019. noslēgtais sadarbības līgums "SAIS un ISS attīstības un uzturēšanas pakalpojumi" (iepirkuma identifikācijas Nr.VSAA 2019/86).

⁸⁴ Ministru kabineta 23.04.2020. noteikumi Nr.236 "Noteikumi par dīkstāves palīdzības pabalstu darba ņēmējiem un pašnodarbinātajām personām, kuras skārusi Covid-19 izplatība".

⁸⁵ Ministru kabineta 26.03.2020. noteikumu Nr.165 "Noteikumi par Covid-19 izraisītās krīzes skartiem darba devējiem, kuri kvalificējas dīkstāves pabalstam un nokavēto nodokļu maksājumu samaksas sadalei termiņos vai atlikšanai uz laiku līdz trim gadiem" 12.punkts un Ministru kabineta 31.03.2020. noteikumu Nr.179 "Noteikumi par dīkstāves pabalstu pašnodarbinātām personām, kuras skārusi Covid-19 izplatība" 10.16., 10.16.¹ un 10.17.apakšpunkts.

⁸⁶ Ministru kabineta 26.03.2020. noteikumu Nr.165 "Noteikumi par Covid-19 izraisītās krīzes skartiem darba devējiem, kuri kvalificējas dīkstāves pabalstam un nokavēto nodokļu maksājumu samaksas sadalei termiņos vai atlikšanai uz laiku līdz trim gadiem" 15. punkts un Ministru kabineta 31.03.2020. noteikumu Nr.179 "Noteikumi par dīkstāves pabalstu pašnodarbinātām personām, kuras skārusi Covid-19 izplatība" 12.punkts.

⁸⁷ Ministru kabineta 23.04.2020. noteikumi Nr.236 "Noteikumi par dīkstāves palīdzības pabalstu darba ņēmējiem un pašnodarbinātajām personām, kuras skārusi Covid-19 izplatība".

⁸⁸ Ministru kabineta 30.04.2020. rīkojums Nr.236 "Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas "Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem".

⁸⁹ Finanšu ministrijas 06.05.2020. rīkojums Nr.151 "Par līdzekļu piešķiršanu" un 16.06.2020. rīkojums Nr.205 "Par līdzekļu piešķiršanu".

⁹⁰ Ministru kabineta 30.04.2020. rīkojums Nr.236 "Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas "Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem".

⁹¹ Ministru kabineta 28.12.2010. noteikumu Nr.1220 "Asignējumu piešķiršanas un izpildes kārtība" 50.punkts.